

Mansjobb och kvinnogöra

Hushållsarbetets fördelning i heterosexuella parförhållanden

Linn Granqvist

Magistersavhandling i hushållsvetenskap
Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier
Åbo Akademi
Jakobstad, 2023

Abstrakt

Författare	Årtal
Linn Granqvist	2023
Arbetets titel Mansjobb och kvinnogöra - hushållsarbetets fördelning i heterosexuella parförhållanden	
Opublicerad avhandling för magisterexamen i hushållsvetenskap Hushållsvetenskap	Sidantal (tot.) 43 (50)
Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier	
Referat Under 120 år har jämställdheten utvecklats till det positiva i Finland. Kvinnor fick komma ut på arbetsfältet och männen fick möjlighet att spendera mera tid hemma. Finland ligger på andra plats över de mest jämställda länderna i världen och har kommit en lång väg, men ännu syns det orättvisa mellan könen, exempelvis i fördelningen av hushållsarbete mellan könen. Syftet med min avhandling är att ta reda på hur hushållsarbetet fördelas mellan heterosexuella partners i Svenskfinland, orsaken till arbetets fördelning och parternas inställning till fördelningen. Forskningsfrågor som studien ska ge svar på: <ol style="list-style-type: none">1. Hur fördelas hushållsarbeten hos heterosexuella par?2. Varför fördelas arbetet på det sätt som det görs?3. Vad har personerna för inställning till arbetsfördelningen i hemmet? Undersökningen är kvantitativ och besvarades via elektroniska enkäter. 208 svar kom in varav två var dubletter och två respondenter var utanför önskad åldersgrupp. Resultaten blev deskriptivt analyserat i SPSS, och presenteras i figurer och tabeller. Resultaten visar att största delen av hushållsuppgifterna fördelas på båda parterna. Hushållsarbeten som textilvård och barnavård anser kvinnorna att de har huvudansvaret för, medan männen anser att det ligger mera på båda parterna. Männen har huvudansvar för utomhusarbete (snöskottning och gräsklippning) samt olika typer av service på bilen, vilket kvinnorna instämmer med. Störst skillnad på svaren syns i det emotionella arbetet, där kvinnornas ”Jag ansvarar” (12 av 24 frågor) är männens ”Båda ansvarar” (22 av 24 frågor).	

Förklaringen till fördelningen är till största del beroende på intresset för hushållsarbete. Val av yrke och tid spenderat på avlönat jobb bidrar också till fördelningen mellan parterna.

Av deltagarna ansåg två tredjedelar av kvinnorna att fördelningen är rättvis och fyra femtedelar av männen instämmer. Elva respondenter hade svarat att de medvetet försöker fördela arbetet på ett sådant vis att det ska kännas jämställt. En tredjedel av kvinnorna tycker att fördelningen är orättvis och orättvisan var partners som inte engagerade sig i hushållsarbetet. Hos männen var en femtedel missnöjda med fördelningen och bristande intresse för hushållsarbetet samt en oengagerad partner var största orsakerna till resultatet.

Sökord/Indexord

Hushållsarbete, kotityö, housework, domestic work, jämställdhet, tasa-arvo, equality

Innehållsförteckning

Abstrakt	
1 Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte och forskningsfrågor	2
1.3 Disposition.....	3
1.4 Centrala begrepp.....	3
2 Tidigare forskning.....	5
3 Mansjobb och kvinnogöra.....	9
3.1 Kvinnan i hemmet	9
3.2 Mannen i hemmet	12
3.3 Utveckling mot ett jämställt samhälle i Finland	14
3.4 Hushållsarbeten	16
3.5 Tidsanvändning i hemmen.....	18
3.5.1 Avlönat arbete hos kvinnor och män	18
3.5.2 Ledighet bland föräldrar	19
3.6 Förklaringar till arbetsfördelningen.....	20
4 Metod	22
4.1 Val av metod.....	22
4.2 Urval	23
4.3 Genomförande av undersökningen	23
4.4 Bearbetning av material.....	24
4.5 Tillförlitlighet, trovärdighet och etik	25
5 Resultat	27
5.1 Respondenter	27
5.2 Fördelning av hushållsarbete	28
5.2.1 Fysiskt arbete som sker till vardags	29

5.2.2 Fysiskt arbete som sker mera sällan.....	32
5.2.3. Emotionellt arbete.....	34
5.2.4 Hushållsarbete tangerande barn	35
5.3 Orsaker till fördelning av hushållsarbete.....	36
5.4 Inställning till hushållsarbetets fördelning.....	37
5.5 Övriga resultat	38
6 Diskussion.....	39
6.1 Resultatdiskussion	39
6.2 Metoddiskussion.....	41
6.3 Förslag till fortsatt forskning	43
Litteraturförteckning	44
Bilagor.....	50

Figurförteckning

Figur 1	30
Figur 2	32
Figur 3	35

Tabellförteckning

Tabell 1	15
Tabell 2	17
Tabell 3	18
Tabell 4	27
Tabell 5	28
Tabell 6	29
Tabell 7	31
Tabell 8	32
Tabell 9	33
Tabell 10	34
Tabell 11	36

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt Global Gender Gap 2022 är Finland på andra plats över de mest jämställda länderna i världen, vilket låter väldigt bra. Å andra sidan visar Statistikcentralens ”Sukupuolten tasa-arvo” (2018) att det finns orättvisa mellan könen bland annat med tanke på löneskillnader och tid spenderad på hushållsarbete. Hushållsarbete innebär oavlönat arbete som görs i hemmet, exempelvis textilvård, matlagning och trädgårdsarbete.

I kursen Hållbart Hushåll 2020 vid Åbo Akademi diskuterades jämställdhet i hemmen och vem som gör vilka hushållsarbeten. Det ingick även i kursen att göra en kort undersökning om genus i klassrummet och jag beslöt mig för att undersöka ”Huslig ekonomi i skolan och hemmet”. Fem pojkar och fem flickor fick besvara en enkät om vad de gör på husliga ekonomilektionen och vilka hushållsarbeten de utför i hemmet. Resultaten visade att flickor utför flera vardagliga hushållsarbeten, exempelvis genom att plocka disk och hjälpa föräldrar med matlagning, än pojkar. Pojkarna utförde fysiska hushållsarbeten som skedde mer sällan, som att klippa gräs och skotta snö. Genom att använda en online-enkät för undersökningen blev det lätt att få en överskådlig bild av resultaten.

Min avhandling baseras på liknande grunder som ovan nämna undersökning men i mycket större skala, där jag fokuserar på finlandssvenska heterosexuella par. Med finlandssvenska par syftar jag på par som talar svenska och/eller är tvåspråkiga, samt bor inom de svenskspråkiga områdena i Finland, det vill säga Österbotten, Egentliga Finland, Nyland och Åland (NE, *Svenskfinland*, u.å.). Jag vill veta hur hushållsarbetet fungerar i det Svenskfinland och få reda på hur pass jämställt det är. Kort sagt, vem gör vad? I avhandlingen går jag in för ett jämställdhetsperspektiv med koppling till hushållsvetenskap. Det finns mycket att forska i kring ämnet, i avhandlingen läggs koncentrationen på fördelningen av hushållsarbete och attityder till fördelningen.

Idén om avhandlingens ämne grundar sig främst i mitt egna intresse. För en tid sedan började jag följa ett konto på Instagram, ”Mansbebisar” där problemen i heterosexuella förhållanden belyses, varav hushållsarbetet är ett återkommande ämne. Kvinnorna på kontot, vilka är i heterosexuella parförhållanden, känner sig missnöjda med arbetsfördelningen i hemmet och anser det inte vara jämställt, för att de huvudsakligen ser till att vardagen fungerar genom att utföra största delen av hushållsarbetet. De ansvarar inte enbart för ett fungerande hem med fysiskt hushållsarbete (matlagning, städning, ta hand om barnen, inköp, klädvård med

mera) utan också för emotionellt arbete genom att minnas födelsedagar och att vårda förhållandet. Orättvisan som kvinnorna uttrycker angående hushållsarbetet på Instagramkontot, väckte inspiration för att forska i ämnet.

Widmalm (2004) menar att hushållsarbete är av lågstatuskaraktär av den orsaken att arbetet är oavlönat, osynligt och räknas därför inte in i landets BNP (bruttonationalprodukt). Dock skulle varken samhälle eller familj fungera utan hushållsarbete.

Liknande forskning och undersökningar har gjorts tidigare i bland annat USA (Pyke & Coltrane, 1996), Sverige (Ruppanner m.fl., 2018) och Finland (Miettinen, 2008, Pääkkönen, 2019 och Statistikcentralen, se kapitel två). Statistikcentralen i Finland samlar regelbundet data om jämställdhet och hushållsarbetets fördelning men även andra, exempelvis Anneli Miettinen (2008), har forskat i ämnet. Efter strukturerade eftersökningar på internet hittar jag inte en liknande undersökning utförd på enbart finlandssvenskar. Studierna gjorda på finländsk befolkning har inte kategoriserat svenskspråkiga och finskspråkiga skilt. Mitt intresse ligger främst i att undersöka finlandssvenskarnas uppfattning om hushållsarbetets fördelning.

Att undersöka hushållsarbete kan vara känsligt och själva utförandet av hushållsarbete kan leda till meningsskiljaktigheter. Attila med flera (2018, s. 106) rapporterar om att cirka 40 % av finländarna som deltog i deras studie har erfarenhet av konflikter i samband med fördelning av hushållsarbete.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med undersökningen är att ta reda på hur hushållsarbetet fördelas mellan heterosexuella partners i Svenskfinland, varför arbetet delas som det görs och de olika partnernas inställning till fördelningen. Forskningsfrågor som studien ska ge svar på:

1. Hur fördelas hushållsarbeten hos heterosexuella par?
2. Varför fördelas arbetet på det sätt som det görs?
3. Vad har personerna för inställning till arbetsfördelningen i hemmet?

Forskningsfrågorna har besvarats av respondenter från Svenskfinland i åldern 24–40, som varit sambos i åtminstone sex månader.

1.3 Disposition

Avhandlingen består av sex kapitel. I inledningen presenteras temat och bakgrunden, forskningsfrågorna, centrala begrepp och avhandlingens disposition. Kapitel 2 består av en sammanfattning av tidigare forskning inom ämnet. I kapitel 3 finns teori och fakta angående jämställdhetens utveckling i Finland genom åren, samt beskrivning av hushållsarbetets definition och tidsanvändning i hemmet. I kapitel 4 förklaras metoden som använts och kapitlet avslutas med en presentation av forskningens tillförlitlighet och trovärdighet. Resultaten av forskningen presenteras i kapitel 5. I kapitel 6 förs avslutningsvis en sammanfattande diskussion och förslag till fortsatt forskning.

1.4 Centrala begrepp

Enligt Nationalencyklopedin definieras **jämställdhet** som kvinnor och män ska ha samma rättigheter på alla plan genom livet. Jämställdhet och jämlikhet är förknippade med varandra, men jämlikhet gäller hela människors rasen medan jämställdhet riktar in sig på kön (NE, *jämställdhet* u.å.).

Institutet för hälsa och välfärd i Finland har ett bredare perspektiv när det gäller jämlikhet. Jämställdhet kan tolkas som formell jämställdhet eller reell (verklig) jämställdhet. Formell jämställdhet innebär icke-diskriminering, lika rättigheter och lika bemötande. Det innebär att det inte finns formella eller rättsliga förhinder för jämställdhet. Reell jämställdhet innebär jämställdhet i konkreta situationer. Reell jämställdhet är inte uppnådd förrän kvinnor och män har lika villkor i verkligheten. Jämställdhet betyder lika rättigheter och möjligheter för alla kön. Det innebär också att makt och resurser fördelas jämlikt (THL, 2022). **THL** används som förkortning för "Institutet för hälsa och välfärd" framöver i texten.

I Finland finns sedan 1986 lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män, den så kallade jämställdhetslagen.

"Syftet med denna lag är att förebygga diskriminering på grund av kön och främja jämställdheten mellan kvinnor och män samt att i detta syfte förbättra kvinnans ställning särskilt i arbetslivet. Lagen syftar också till att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck." (L 609/8.8.1986)

Hushållsarbete eller **hushållning** (också kallat **hushållssysslor**) innebär skötsel av sitt hem/hushåll och familjemedlemmar med alla uppgifter som inkluderas. Det är ett oavlönat arbete som resulterar i en produkt eller tjänst, som i princip skulle kunna anskaffas utanför hushållet mot betalning. Exempel på hushållsarbete är bland annat matlagning, textilvård och städning (Miettinen, 2008, s. 19). Hushållsarbete är ett arbete som aldrig blir färdigt, aldrig tar slut (Miettinen, 2008, s. 31) I kapitel 3.4 listas och definieras de arbeten som går under benämningen hushållsarbete.

Emotionellt arbete är inbakat i hushållsarbetet i form av omsorg. Emotionellt arbete påverkar den *sociala kontrollen* (att bete sig enligt samhällets normer och regler) och verkar inom kategorin ”arbete” men anses ändå vara avskilt från andra typer av arbete. Emotionellt arbete är tyvärr dåligt utforskat och relativt odokumenterat. (James, 1989, s. 22.)

***Könsroller** innebär socialt och kulturellt betingade skillnader som läggs på individer kategoriserade i den binära synen på kön, med andra ord man och kvinna. Skillnaderna syftar till bland annat beteende, värderingar, normer och makt (NE, *könsroll*, u.å.).

*I avhandlingen behandlas kön enligt den binära synen, i och med att undersökningen görs i heterosexuella parförhållanden. Respondenterna lever därmed i ett förhållande där den ena identifierar sig som man och den andra som kvinna. Heterosexuella förhållanden innebär inte per definition att parterna är heterosexuella och cispersoner (personer som identifierar sig som det kön personen fötts i, (NE, *cisperson*, u.å.)), eftersom parterna kan ha sexuella läggningar eller könsidentiteter av olika slag där de ändå valt att leva som man och kvinna. Exempelvis kan endera parten vara bisexuell (känner attraktion till fler kön än enbart det motsatta) men leva i ett utåt sett heterosexuellt förhållande. I avhandlingen diskuteras inte respondenternas sexuella läggningar eller könsidentiteter förutom det som nämnts ovan. Respondenterna lever som man och kvinna i ett förhållande.

Den binära synen på kön är inte den synen jag (skribenten) privat har på kön.

2 Tidigare forskning

Anneli Miettinen skrev ett forskningsarbete i hushållsarbetets fördelning 2008, ”Kotityöt, sukupuoli ja tasa-arvo”. Syftet med Miettinenens forskning var att ta reda på hur sysslorna i hemmet fördelas i finländska familjer, samt vilka faktorer som hänger samman med en jämnare fördelning av det oavlönade arbetet mellan män och kvinnor.

Forskningen riktade speciellt uppmärksamhet mot faktorer relaterade till förvärvsarbete och hushållsarbete. Med andra ord försökte Miettinen få svar på frågan: hur påverkas hushållets arbetsfördelning av makarnas inkomst, avlönade arbetstid och löneskillnad? Miettinenens hade fyra forskningsfrågor som hon ville få besvarade. Hur är hushållsarbetet fördelat mellan makarna, vilka faktorer påverkar hushållsarbetet och gör det mera jämnt fördelat i familjen, och hur jämn upplevs arbetsfördelningen av familjen. Miettinen ville också ta reda på vad som är finländarnas åsikt om jämställdhet i hushållsarbetets fördelning och i allmänhet. (s. 137).

Miettinen använde sig av enkät som datainsamlingsmetod. I april–maj 1998 fick finländare enkäten via posten. Av 25000 finländare som fick enkäten, svarade 1416 personer på den (56,6 % svarsprocent) och samplet kokades ner till 1180 respondenter. Största orsaken till bortfallet från 1415 till 1180 var att Miettinen hade som krav att respondenterna skulle vara sambos eller gifta. Miettinen hade inte specifikt uttryckt att respondenterna måste vara i ett heterosexuellt parförhållande, men valde att anta att respondenternas partners var av motsatta kön. (s. 36). Miettinen hanterade hushållsarbetets fördelning ur ett tidsperspektiv, med andra ord mängden tid satt på hushållsarbete. Miettinen kom fram till att kvinnorna bar huvudansvaret för hushållsarbetet och deras ansvar ökade ifall barn fanns med i bilden. Även männens andel av hushållsarbete ökade i kombination med att bli förälder, men det fanns en tydlig skillnad mellan männens tid spenderat på hushållsarbete jämfört med kvinnornas, där kvinnorna överlägset dominerade.

I Miettinenens (2008) undersökning framkom det en ganska stereotypisk fördelning av hushållsarbete, det vill säga att kvinnor gjorde ”kvinnogöra” inne i hemmet och männen gjorde ”mansjobb” som var fysiskt tunga och på utsidan av hemmet. Matlagning, textilvård och städning hörde till hushållsarbeten som kvinnorna utförde mest. Om det var en barnfamilj stod kvinnorna också i högre del för att underhålla barnet och sköta om det. Hushållsarbeten som utfördes mera av männen var remonter, service- och trädgårdsarbete samt reparationer (s. 53). Inköp och barnskötsel fördelades jämnare hos respondenterna. Det fanns ändå viss fördelning

av arbetet som tangerar barn, i och med att mammorna ansvarade för barnets grundbehov via matande och nattning, medan fäderna stod mera för att leka och transportera barnet (s.113).

Hos personer som hade avlönat arbete spenderades mindre tid på hushållsarbete, oberoende av kön. Arbetslösa, eller individer med ledighet från avlönat arbete, satsade mera på att göra hushållsarbete, men kvinnor spenderade generellt mera tid på utförande av sysslorna (s. 88). Finländarna har en positiv inställning till jämn fördelning av hushållsarbetet, medan utförandet av det inte delas på samma sätt enligt Miettinen. Två tredjedelar av männen och de flesta kvinnor var för tanken om mera jämn fördelningen av hushållsarbete, yngre män var mera positivt inställda än äldre män. En tredjedel av kvinnorna och en femtedel av männen var missnöjda med fördelningen i hemmet, störst var missnöjet i barnfamiljer (s.135). Förklaringen till missnöjet berodde mera på brist av uppskattning för utfört hushållsarbete, än själva fördelningen av det. I barnfamiljer var kvinnor mer nöjda med fördelningen då mannen aktivt deltog i barnomsorgen (s. 136).

Hannu Pääkkönen har undersökt tidsfördelningen i de finländska hushållen för Statistikcentralen sedan 1980-talet. Tillsammans med Iris Niemi publicerade Pääkkönen ”Time use changes in Finland in the 1980s” (1990) där forskarna har tagit reda på hur mycket tid som spenderas på bland annat avlönat arbete, hobbyer och hushållsarbete. År 1979 spenderade kvinnorna 3 timmar och 39 minuter per dag, och männen spenderade 1 timme och 40 minuter per dag på hushållsarbete (domestic work). Pääkkönen och Niemi har tagit med faktorer som hushållssysslor (household work), inköp och ärenden, barnavård och assisterande av andra familjemedlemmar i tidsmätningen.

Pääkkönen analyserar inställningen till hushållsarbete i Tieto ja Trendi 2019. Det finns en utveckling i attityden jämt mot hushållsarbetet, och Pääkkönen ställer frågan om det är enbart rutiner och plikter, eller också glädje och hobby att utföra hushållsarbete. Pääkkönen beskriver textilvård och städning som ett moment som oftast anses vara rutin eller plikt. Däremot ses trädgårdsarbete och fritidsodlingar mera som något roligt eller som en hobby. Tre fjärdedelar av kvinnorna som besvarat undersökningen anser inköp och trädgårdsskötsel åtminstone ibland som fritidsintresse, och två tredjedelar upplever det samma också om matlagning och fritidsodling. Två tredjedelar av männen ser matlagning och trädgårdsarbete oftast som hobby, och ungefär 60 % upplever att reparationer i hemmet, inköp och fritidsodling är roligt åtminstone ibland.

Gällande fördelningen av hushållsarbetet överensstämmer Pääkkönens forskning med Miettinen (2008) om att kvinnorna ansvarar mer för hushållsarbetet. Kvinnor känner också oftare än män, att de har för mycket ansvar för hushållsarbetet.

En ändring som Pääkkönen sett sedan 1990-talet är att andelen män som deltar i matlagning, städning och textilvård har ökat. Också hos kvinnorna har det skett en förändring. Antalet kvinnor som deltar vid reparationer i hemmet har ökat under samma tidsperiod.

Teräsaho och Närvi skrev en analys (Näkökulmia sukupuolten tasa-arvoon: Analyyseja tasa-arvobarometrasta 2017) på Jämställdhetsbarometerns (2017) statistik. Liksom Pääkkönen (2019) och Miettinen (2008) drog Teräsaho och Närvi slutsatsen att kvinnor utför mera hushållsarbete än männen. I relationer där kvinnorna hade ett avlönat arbete fördelades hushållsarbetet mera jämställt, hos männen hade avlönat arbete ingen effekt på hushållsarbetets fördelning. Män hade rapporterat oftare än kvinnor att hushållsarbetet var jämnt fördelat. Ansvar för hushållsarbetet låg mer på kvinnorna i relationer var mannen ansåg sig i första hand ha ansvar för försörjning av familjen. Män uttryckte mera sällan sina åsikter om fördelningen medan kvinnor anser sig vara för mycket ansvariga för hushållsarbetet (Teräsaho & Närvi, 2019, s. 101–102). Hos par som fördelade hushållsarbetet jämnare var också relationen till sin partner godare (Teräsaho & Närvi, 2019, s. 101–102) och en av de större orsakerna till gräl i parförhållanden var fördelningen av hushållsarbete (Teräsaho & Närvi, 2019, s. 105).

Jämställdhetsundersökningar görs regelbundet i Finland. Undersökningarna (Jämställdhetsbarometern, och Sukupuolten tasa-arvo, översatt: Könens jämställdhet) ordnas av finska statistikcentralen, Tilastokeskus. Senaste undersökningen gjordes 2019 och publicerades 2021. Jämställdhetsundersökningarna är omfattande och behandlar samhällssektorer som exempelvis utbildning, arbetsmarknad, makt och kriminalitet. Uppgifterna till Sukupuolten tasa-arvo samlas in från finska statistikcentralen i huvudsak, med hjälp av befolkningsdatasystemet och andra producenter av statistik i Finland. I kapitel 10.3 i Sukupuolten tasa-arvo (2021) om tidsanvändning, finns en tydlig skillnad i figuren om tid spenderat på hushållsarbetet i olika skeden av familjebildning. I de flesta kategorier står kvinnorna för den högre procenten av tid spenderat på hushållsarbete, speciellt i kategorier där hushållsarbetet beror på att det finns barn i familjen. Bland annat disk, textilvård och tillredning av mat är hushållsarbete som kvinnor ansvarar för, medan män ansvarar mera för att sköta om fordon, reparationer och byggande, samt uppvärmnings- och vattenunderhåll.

År 2016 gjorde Ruppen, Brandén och Turunen en studie på rikssvenska par uppfattning om hushållsarbete, närmare bestämt ifall orättvist fördelat hushållsarbete kan leda till skilsmässa. Undersökningen gjordes på 1057 par från Sverige, och resultatet visade att kvinnor som gör största delen av hushållsarbetet kan associeras med sämre kvalitet på förhållandet, och större risk för att förhållandet spricker. I förhållanden var mannen anser fördelningen vara jämlik medan kvinnan anser sig göra mera hushållsarbete, var av lägsta kvalitet och mest ostabila. Resultaten visade också att i förhållanden där männen tillkännagav och bekräftade kvinnans utförande av hushållsarbete, hade mer tillfredsställande relationer. Forskarna kunde dra slutsatsen, att i förhållanden där kvinnorna ansvarar för större delen av hushållsarbetet var båda partnerna mindre nöjda med relationen. (s.88).

3 Mansjobb och kvinnogöra

I kapitlet definieras hushållsarbete och orsaker till fördelningen av det. Kapitlet behandlar också kvinnans och mannens utveckling i hemmet och samhället, samt ett visst fokus sätts på tidsanvändning och orsaker till fördelningen av hushållsarbete. Avsikten med en historisk djupdykning är att öka förståelse för hur olika samhällsförändringar har påverkat jämställdheten i den finska vardagen under de senaste 110 åren, då Finland har vart en välfärdsstat. Syftet är också att få en överskådlig bild hur kvinnan kom ut på arbetsmarknaden och mannen fick större plats i sitt hem.

3.1 Kvinnan i hemmet

För att förstå kvinnans roll är det viktigt att förstå kvinnans utveckling som medlem i samhället. Redan på 1850-talet uppmärksammade Fredrika Runeberg kvinnans och mannens ställning i samhället. Hon var missnöjd med kvinnans begränsade rätt till egendom och utbildning och grundade senare Borgå Fruntimmersförening.

På 1860-talet började Minna Canth publicera skrifter och noveller där hon krävde frihet för kvinnan (Mustakallio m.fl., 2006, s. 11). 1884 skapades Suomen Naisyhdistys – Finsk kvinnoförening av Adelaide Ehrnrooth, för att samla en kvinnoelit som ville föra kvinnans rätt i samhället framåt (Mustakallio m.fl., 2006, s. 12). I början av 1900-talet forskade vetenskapsmän i kvinnors och mäns olika natur för att kunna kategorisera dem. Vetenskapsmännen undersökte bland annat hjärnan och påstod att resultaten visade att kvinnor skulle ha en lägre intellektuell kapacitet än män och därför ansågs de mindre lämpade för större ansvarsuppgifter i samhället. Däremot hade kvinnor en naturlig inställning för att sörja om barnen och ordna i hemmet, med hänvisning till deras biologi och större emotionella förmåga (Plantin, 2001, s. 26). Laqueur (1994) tolkar undersökningarna som en manlig motreaktion på kvinnornas begynnande kamp för jämställdhet och lika rättigheter. En orsak till Laqueurs tolkning var att vetenskapens värld dominerades nästan uteslutande av män.

Kvinnornas rösträtt i Finland godkändes 1906, vilket innebar att Finland var det tredje landet i världen att föra in kvinnan i politiken (Mickwitz m.fl., 2006, s. 9). Tidigast erhöll kvinnorna rösträtt i de amerikanska nybyggarstaterna Wyoming och Utah, år 1869 respektive 1870. Det första landet att införa kvinnlig rösträtt var dock Nya Zeeland år 1893 och Australien kom strax efter år 1902 (Mustakallio et al., 2006, s. 9; NE, *kvinnlig rösträtt*, u.å.). Dock var

Finland först i världen att tillåta kvinnor som riksdagsledamöter och att ge kvinnor fullständiga politiska rättigheter. Det innebar att kvinnor kunde börja ställa upp i riksdagsval, och alla personer över 24 år hade rätt att rösta, oberoende av kön (Mickwitz m.fl. 2006, s. 9; Mustakallio m.fl., 2006, s. 10).

År 1917 kom lagen om moderskapsledighet i kraft, vars avsikt var att skydda arbetande kvinnor i slutskedet av graviditeten. Moderskapsledigheten gav rätt till fyra veckors obetald tid med barnet efter att det fötts. År 1922 blev ledigheten obligatorisk och år 1947 förlängdes tiden med två veckor, vilket innebar sex veckors ”mammaledighet”. (Hiilamo, 2006.)

Trots att kvinnans politiska ställning i samhället förbättrades, ansågs det ändå att ”Kvinnans uppgift är att sköta om hemmet”. Kvinnan skulle ansvara för hemmet och arbetsuppgifter där, vilket bidrog till landets och samhällets ekonomiska cirkel (Mustakallio et al., s. 125). Under 1940-talet var kvinnor yrkesverksamma eftersom det var krigstid och männen som vanligtvis arbetade hade åkt till fronten (Zilliacus-Korsström, 2017). När krigstiden avslutades var det dags för männen att återvända hem, och i övriga Europa skulle kvinnan återgå till sin titel som ”hemmafru”. De finländska kvinnorna följde inte övriga Europas modell, utan fortsatte att vara verksamma i arbetslivet (Marander-Eklund, 2014, s. 11). Finland förlorade cirka 131 000 män mellan åren 1918 och 1945 i kriget, och på grund av förlusten behövdes kvinnan i yrkeslivet och inte enbart hemma. Tack vare dagvård, föräldraledighet och rådgivningskliniker var kvinnan mer fri i samhället för att exempelvis studera eller arbeta (Zilliacus-Korsström, 2017).

År 1944 började samhället satsa på vaccinationer och vård för både väntande mammor och nyblivna mammor, Finland hade skapat mödra- och barnrådgivning. De nya möjligheterna ledde till minskad barndödlighet (Zilliacus-Korsström, 2017) och år 1947 föddes 108 168 barn (Statistikcentralen, 2007). Det ökade antalet barn berodde på barnrådgivning och krigstidens slut.

Som redan nämnt var det brist på män efter kriget, vilket ledde till att kvinnorna började förvärvsarbeta. Kvinnans position i samhället stärktes men det var inte enbart positivt med yrkesverksamma kvinnor. Kvinnor som arbetade ansågs vara ett socialt problem och ett tecken på ett fattigt land, eftersom landet inte ”hade råd” att ha arbetande män. Förklaringen till åsikten är att i ett rikt land kunde kvinnorna fortsätta ha huvudansvaret om hushållsarbetet medan männen skulle försörja familjen. Med andra ord ansågs ett land där kvinnorna inte kunde vara hemma som ett fattigt land.

Den allmänna åsikten i Finland var att ”hemmafrun” skulle vara en mera passande roll och leda till mer framgångsrik ekonomi. Den finska kvinnan fick gå i skola och utbilda sig, men förväntades stanna i hemmet och ta hand om barnen (Marander-Eklund, 2014, s. 12).

Pääkkönen (2005) förklarar att när båda parterna i ett hem började förvärvsarbete, stod kvinnan fortfarande för huvudansvaret men mannen tvingades börja delta också. Plantin (2001, s. 24) menar att trots att kvinnan förvärvsarbetade, låg hennes ansvar för hemmet och barnen kvar. Hon var fortfarande hemmets planerare och den som skulle se till att barnen var friska och presentabla. Det blev aktuellt att försöka få hushållsarbetet att uppskattas lika mycket som ett vanligt yrke och hemarbetets status skulle höjas. Orsaken till att det blev aktuellt, var att samhället ville ha väluppfostrade och skolade medlemmar och det var en viktig uppgift som sattes på kvinnan (Marander-Eklund, 2014, s. 102).

I början av 1950-talet skulle kvinnan börja utbildas inom hushållsarbete. Redan 1840 hade fruntimmersskolan grundats i Åbo, Helsingfors och Viborg (Marander-Eklund, 2014, s. 66). Dock skulle hemarbetsutbildningen inte vara obligatorisk, för att det grundades i en tanke om att kvinnor skulle förbli i en osjälvisk roll som familjens och hemmets upppassare i all framtid (Marander-Eklund, 2014, s. 102).

Hushållsarbete har länge varit ett fysiskt arbete i det gömda. 1950-talet kallas ”Hushållsupplysningens guldålder” eftersom det strävades efter att belysa hur viktigt hushållsarbetet ur en ekonomisk synvinkel och de finlandssvenska Marthorna utbildade kvinnor samtidigt som de försökte få igenom semester för husmödrar (Marander-Eklund, 2014, s.98–99). 1950-talet blev också till hushållsapparaternas tidsepok. Kylskåp, tvättmaskin och dammsugare var några exempel på apparater som skulle underlätta kvinnans vardag, både tidsmässigt och minska fysisk belastning (Marander-Eklund, 2014, s. 101).

På 1960-talet gick jämställdhetsdiskussionen het när åsikter gick i kors angående könsroller (Mickwitz m. fl. 2006, s. 124). Den finska kvinnan hade en stark ställning i samhället på 1960-talet jämfört med övriga Europa ur en politisk synvinkel och som en del av landets arbetskraft (Mickwitz m. fl. 2006, s. 125). Hon fick arbeta men moderskapet var första prioritering, eftersom hennes viktigaste uppgift var att fokusera på reproduktion. Kriget hade tagit livet av många människor och det var upp till kvinnan att kompensera bortfallet för att stabilisera ekonomin (Satka, 1993, s. 53).

I samband med tidens gång stärktes kvinnornas position i samhället och det blev mera och mera acceptabelt att kvinnan befann sig utanför hemmet. Föräldraledigheten utvecklades

och det blev möjligt för kvinnan att dela med sig av en del av sin moderskapsledighet till fadern, om hon kände för att återvända till arbetslivet snabbare. Hon började synas mer i arbeten som tidigare varit mansdominerade. År 2007 bestod cirka 60 % av Finlands regering av kvinnor (Statistikcentralen, 2021), vilket innebär att kvinnan som hundra år tidigare fick rösträtt nu kunde vara med och ta de slutgiltiga besluten angående Finlands framtid. Det finns ännu områden där kvinnans ställning i samhället är svagare än mannens. Bland annat i lönerna syns det skillnad, då mannens euro år 2023, är kvinnans 84 cent (Palola, 2023).

3.2 Mannen i hemmet

Under 30 år var läget spänt i Finland. Mellan 1910-talet och sena 1940-talet inföll flera krig i Finland; första världskriget 1914–1918, inbördeskriget från januari till maj 1918, vinterkriget från november 1939 till mars 1940, fortsättningskriget 1941–1944 och lapplandskriget 1944–1945 (Helsingin Suomalainen Klubi, u.å.). Finland förlorade en stor del av sin befolkning under krigsåren, under vinter- och fortsättningskrigen dog omkring 88 000 och cirka 200 000 sårades (Landguiden, 2023).

Under krigen skulle männen försvara sitt land och efteråt börja försörja sin familj igen. Männen ansvarade också för att göra barnen arbetsdugliga och till duktiga medborgare i samhället (Marander-Eklund, 2014, s. 137; Plantin, 2001, s. 21). Efter att Finland förklarats som en självständig nation 1917 var lyckan stor men kortvarig, då samhället led av en märkbar ekonomiklyfta mellan jordbrukare och borgare (Zilliacus-Korsström, 2017). År 1920 stiftades en ny lag som innebar att den som tjänar mer, också betalar mer i skatt. Det skulle jämna ut ekonomiklyftan och förena det finländska folket (Zilliacus-Korsström, 2017).

Faderskapets uppgifter varierade beroende på ekonomisk förutsättning och social klasstillhörighet (Plantin, 2001, s. 27). År 1930 bodde 80 % av finländarna på landsbygden och 60 % levde på jord- och skogsbruk (Fellman, 2016). I jordbrukarfamiljer var fadern och sönerna huvudsakligen ansvariga för jordbruket som skulle försörja familjen. Fäderna skulle se till att göra arbetsdugliga män av sina söner, som skulle ”lära sig av sina egna misstag” och inte vara rädda för fysiskt arbete. Sönerna lärde sig via observation och imitation mera än via pedagogiska instruktioner av sina föräldrar (Plantin, 2001, s. 23–24). I borgerliga (dåtidens övre medelklass och överklass) hem var fadern ensam inkomsttagare och barnen skulle vara tysta, rena och välartade. Barnen sågs som en symbol för äktenskapets framgång och hade inget direkt ekonomiskt värde för familjen. Överklassidealet var den älskade modern, den ansvarsfulla och

försörjande fadern, ett harmoniskt hem och väluppfostrade barn (Plantin, 2001, s. 25). Även samhällsvetaren Waris (1961) betonade att fädernas huvudsakliga uppgift var försörjarrollen. Fadern stod enbart för den ekonomiska funktionen i och med feminisering av föräldrarollen under 1800-talet. En andra våg av feminismen fick mannens/faderns roll att omvärderas och båda föräldrarna skulle ansvara för barnens vård och hälsa.

Ett exempel på attityden riktad mot mannens deltagande i hemmet kan ses i en dokumentär från 1966 av Yle TV2. I dokumentären undersöker Pekka Holopainen mannens roll i hemmet, lagom till morsdagen samma år. Han intervjuar den finlandssvenska författaren Gunnar Mattson om hur det är att vara pappa i dåtidens samhälle. Mattson säger att han gärna skulle vara hemma med barn, mycket hellre än att vara i jobb.

Holopainen intervjuar också en skara män på deras arbetsplats, och frågar den ena mannen vad han skulle göra ifall pappaledighet skulle komma till Finland. Ämnet ”pappaledighet” var väldigt diskuterat på 1960, eftersom Frankrike hade infört en lag om att pappor ska kunna ta ut viss mängd ledighet när deras barn kommit till världen. Den tillfrågade mannen svarar snabbt att han skulle åka på fiskeresor. Samma man säger att han aldrig har hjälpt till i hemmet, och inte heller med skötande av barnen. En kollega instämmer och säger ”Sisätyö om emäntäväen työtä, puutarhatyö ja ulkotyöt ovat minun harrastukseni.” vilket översätts till att inomhusarbetet är kvinnfolkets arbete, trädgårdsarbete och utomhusarbete är hans hobby.

Männen på fältet ansåg att kvinnans plats är i hemmet och att det är rätt på sådant vis. En yngre kollega säger dock att han är beredd att hjälpa till i hemmet efter han har gift sig, men huvudansvaret ligger fortsättningsvis på kvinnan. Holopainen uttrycker att det är svårt att bryta normer vad gäller könsroller, män som hushållsarbeten kallades till ”toffelhjältar”. Tofflor är en typisk kvinnlig fotbeklädning i hemmet och från det kommer uttrycket ”att vara under toffeln” och ”vara toffelhjälte”. Uttrycken syftar till en gift man som styrs under sin kvinna (NE, Toffel, u.å.; Hellquist, 2022).

Mattson säger att han märker en tydlig skillnad i när mamma är borta jämfört med när pappa är borta. När pappa är borta är barnet fortsättningsvis lugnt och äter normalt. När mamma är borta blir barnet oroligt, gråter och kan matvägra. Kvinnan ansågs vara den kärleksfulla föräldern medan pappas uppgift var att bete sig strängt och agera rättvist. Holopainen frågar Mattson ifall han deltar i andra hushållsarbeten än barnavården. Fru Mattson fnissar och säger att han har diskat kanske en gång. (Holopainen, 1966).

År 1972 skapades TANE (Delegationen för jämställdhetsärenden) i Finland, med syftet att främja jämställdheten mellan könen. Delegationen skapar bland annat publikationer för främjandet av jämställdhet. En central del av TANES arbete handlar om att trygga männens jämställdhet (TANE, 2022a). Jämställdhet hade länge varit ett ämne som förknippades med att höja kvinnans position i samhället, TANE skulle finnas till för att föra männens åsikter tangerande jämställdhet vidare. År 1988 skapade TANE ”Miesjaosto/Manssektionen” som fokuserade på att arbeta för männens ställning i samhället, bland annat inom familjeliv, arbete och våld (TANE, 2022b). Manssektionen tog ställning till föräldraledighet och startade ett initiativ 1990 till att fäder skulle ha rätt till 20 dagars faderskapsledighet (TANE, 2006).

3.3 Utveckling mot ett jämställt samhälle i Finland

I tabellen nedan förklaras jämställdhetens utveckling genom årtionden från och med 1900 till början av 2020-talet. Händelserna är listade i Statistikcentralens publikation ”Sukupuolten tasa-arvo 2021”. Det som händelserna har gemensamt är att de har bidragit till mera möjligheter för både män och kvinnor. Exempelvis genom att abort blev lagligt fick kvinnor större bestämmanderätt över sina kroppar, och i stället för att ta hand om ett barn som inte var önskat, kunde kvinnan fortsätta jobba eller studera. Det samma gäller när staten införde läroplikt och progressiv skatt, eftersom barnen spenderade dagen på daghem, förskola eller skola kunde båda föräldrarna arbeta med avlönat arbete. Gratis skolmat åt barnen innebar att mammorna behövde förbereda och tillreda ett mål mindre per dag. För männen utvecklades föräldraledigheten för att papporna skulle kunna få spendera mera tid med sitt barn.

Tabell 1

Jämställdhet i årtal. Statistikcentralen 2021.

Årtal	Händelse	Årtal	Händelse
1906	Alla medborgare över 24 år fick rösträtt, oavsett kön och hudfärg. Den finska kvinnan fick tillgång till fullt politiskt deltagande.	1948	Gratis skolmat åt alla skolbarn. Barnbidraget infördes.
1907	19 kvinnor valdes in i riksdagen från olika samhällsklasser.	1950	Vissa former av abort blev lagligt.
1920	Progressiv skatt infördes, vilket innebär att de som förtjänar mer, betalar också mera i skatt.	1960	Finland godkänner ILO:s samantvåkksuussopimuksen: Lika lön för lika arbete.
1921	Staten införde läroplikt, men inte skolplikt. Tack vare lagen om progressiv skatt fick alla barn möjlighet att gå i skola, vilket tidigare hade förhindrats ifall familjen inte hade tillräcklig ekonomi.	1970	Arbetsavtalslagen förbjuder diskriminering. Abortlagen förnyades.
1926	Första kvinnliga ministern, Miina Sillanpää. Sillanpää fick genomfört att kvinnan inte behöver sin mans tillåtelse för att jobba.	1978	Finska föräldrar fick rätt att dela på föräldraledigheten.
1929	Den finska kvinnan blev fri från mannens förmyndarskap och fick skaffa pass, äga mark och fick själv vara förmyndare åt sina barn.	1987	Lagen om jämställdhet trädde i kraft i Finland. Se kapitel 1.4 för mera information.
1939	Kvinnorna styrde samhället medan männen krigade (fabriker, bondgårdar mm).	1991	Separat pappaledighet (6 dagar) för pappor, vilket inte förkortar föräldrapenningsperioden.
1944	Rådgivningsverksamhet, vaccinationer, vård för barn och blivande mammor.	1995	Förbud mot diskriminering på grund av kön i den reviderade konstitutionen.
1945	Dagvård gjorde det mera möjligt för kvinnor att satsa på karriären.	*2022	Föräldraledigheterna och vårdansvaret kan fördelas jämnt mellan föräldrarna. (*Folkpensionsanstalten, 2022.)

3.4 Hushållsarbeten

Hushållsarbete är oavlönat arbete som görs i hemmet. I avsnittet förklaras vilka hushållsarbeten som existerar och vad de innebär, samt stereotypisk fördelning mellan män och kvinnor vilket diskuterats i tidigare forskning.

Städning, matlagning och textilvård är exempel som oftast först förknippas med hushållsarbete. Till kategorin hushållsarbeten hör mycket mer. Förutom det typiska fysiska arbetet finns också psykiskt, socialt och kulturellt arbete. Miettinen (2008, s. 19) beskriver de olika delarna som fysiskt arbete, ekonomiskt ansvar, socialt och kulturellt. Det ekonomiska ansvaret kräver tid och planering mera än fysiskt utförande, därför har jag valt att klassa "ekonomiskt ansvar" under emotionellt arbete, tillsammans med andra liknande uppgifter i hemmet.

Det psykiska arbetet innebär också en del emotionellt arbete, vilket innefattar omsorg i olika former exempelvis inom barnavård samt skötsel av relationer inom och utanför hemmet. James (1989) skriver om emotionellt arbete som en egen kategori i hushållsarbetet, medan Miettinen (2008, s. 19) anger omsorg som en del i kulturellt och socialt hushållsarbete. Dean m.fl. (2022) förklarar emotionellt arbete som ett osynligt och alltid ofärdigt fysisk och psykiskt arbete, som grundar sig i omsorg och kärlek, vilket är konstant. Dean, Churchill och Ruppner (2022) kategoriserar emotionellt arbete i två grupper. Det kognitiva arbetet i familjen, vilket är tänkandet, planerandet, organisering och schemaläggning, samt det emotionella arbetet som att bry sig, ansvara och känna för sin familj. Dean och hennes kollegor uttrycker att det emotionella arbetet ofta faller oproportionerligt mycket på kvinnor.

James beskriver emotionellt arbete som vilket annat arbete som helst, men klassas inte på samma sätt av samhället. Det emotionella arbetet bidrar och ger värde till social reproduktion, men det ignoreras eftersom arbetet ses som naturligt, utbildat kvinnoarbete. Arbetet är obetalt och döljs av privatlivet och hemmets väggar, därför är det inte essentiellt. Det finns inte mycket forskning i ämnet och James tror att det beror på involveringen av kvinnor, känslor och deras negativa bibetydelser. Dean m.fl. (2022) påpekar att avlönat och fysiskt oavlönat arbete ofta granskas i forskning, medan frågor angående det emotionella arbetet har varit frånvarande i större studier och undersökningar med nationella data. I artikeln refererar James till tidigare forskning med följande påstående: "Män hålls ansvariga för att förtjäna och försörja sin familj medan kvinnan ansvarar för hemmet och barnavården. Kvinnans ansvar

fortsätter även efter att mannen har slutat förtjäna.” (Hutson and Jenkins, 1987; Ungerson, 1987).

Ifall det finns barn i familjen tillkommer ytterligare hushållsarbeten som bör utföras både dagligen och mera sällan. Dagligen behöver barn grundvård i form av matning och nattning, de behöver också socialisering och stimulering. Det tillkommer även uppgifter som inte är kopplade till barnets direkta mående, exempelvis föräldramöten och kontakt med vården. (Miettinen, 2008, s. 95). För fler hushållsuppgifter som tangerar barn, se bilaga 1.

Tabell 2

Hushållsarbete som sker till vardags.

Utomhus	Inomhus	Emotionellt
Handla mat och vardagsprodukter	Städa toalett	Se behovet av hushållsarbete och planera utförande
Tömma sopsortering, föra till avstjälningsplats	Torka bänkar	Ha koll på viktiga brev och papper
Klippa gräsmattan och trimma	Dammsuga	Planera och organisera städning
Vattna rabatten sommartid	Torka damm och smulor	Göra research inför större köp till hemmet
Skotta snö	Sopsortera	Skriva inhandlingslista
	Tillreda mat	Planera måltider
	Duka inför maten	Sköta kontakt med vänner och familj
	Servera mat	Bjuda hem gäster (ta initiativ, planera, utföra)
	Behandla matrester	Vårda förhållande
	Hand/maskindisk	Ha koll på familjens ekonomi (betala räkningar, budgetera)
	Vattna blommor	Planera partid (ensamtid)
	Djurskötsel	Sköta kontakt med myndigheter och företag
	Byta lakan	
	Textilvård (tvätta, hänga upp, vika in)	

I tabell 2 är hushållsarbetet kategoriserat som fysiskt arbete inomhus och utomhus och där ingår en egen spalt för emotionellt arbete. Det vardagliga arbetet är, som titeln säger, hushållsarbete som sker dagligen eller flera gånger i veckan.

Tabell 3

Hushållsarbete som utförs mera sällan.

Utomhus	Inomhus	Emotionellt
Besikta bilen	Tvätta fönster	Köpa presenter till kalas och jul
Byta däck	Rengöra köksmaskiner	Köpa gåvor till vänner och dimissioner
Plantera (om våren)	Tömma vattenlåset	Planera renovering/reparationer
Serva fordon	Avfrosta frys/kyl	Minnas att besikta bilen i tid
Skaffa redskap, utrustning, verktyg	Sätta upp hyllor, tavlor	Diskutera uppfostringsmetoder (ifall barn finns i familjen)
Kratta löv	Handla teknik till hemmet	
Handla kläder och textilier	Plantera om växter	
Beskära träd och buskar	Renovera	
	Reparation av textilier	

I tabell 3 finns hushållsarbete som sker mera sällan eller då behovet uppstår (exempelvis reparation av kläder) eller årligen enligt säsong.

3.5 Tidsanvändning i hemmen

Tidigare forskning i Finland gjord av Statistikcentralen (2018) visar att kvinnor spenderar i genomsnitt 3 timmar och 15 minuter på hushållsarbete per dygn, och männen lägger i genomsnitt 2 timmar och 38 minuter per dygn. I kapitlet förklaras möjliga orsaker till fördelningen av tiden i hemmet.

3.5.1 Avlönat arbete hos kvinnor och män

Jämställdhet på arbetsmarknaden är ett av de mer centrala temana när det diskuteras jämställdhetspolitik i Finland. År 2021 förtjänade finländska kvinnor 0,843 euro per mannens en euro (HBL, 2021). Ännu år 2023 är mannens euro kvinnans 84 cent (Palola, 2023). Löneskillnaderna minskar långsamt och kan bero på många olika faktorer. Lönesättningen i kvinnodominerade yrken är lägre än i mansdominerade. Inkomstutvecklingen hos kvinnor kan bromsas på grund av längre familjeledigheter än hos män. Kvinnor utbildar sig mer än män, men en kvinnas genomsnittsinkomst är lägre än en mans på alla utbildningsnivåer. (THL, 2021)

Sysselsättningen (avlönat arbete) hos individer kan påverkas av olika könsbundna faktorer, och det är möjligt att bli utsatt för diskriminering på grund av kön i arbetslivet. I

Finland ligger sysselsättningsgraden relativt nära varandra gällande män och kvinnor. 72,5 % av männen och 70,7 % av kvinnorna hade anställning år 2020. År 2019 kunde en tydlig könsfördelning konstateras i specifika branscher. Inom hälso- och socialtjänster, utbildning och inkvarterings- och förplägnadsverksamhet står kvinnor för över 67 % av arbetskraften. Byggnadsbranschen, transport och lagring samt industri och el-, gas-, värme-, vatten-, avlopps- och avloppsvattenförsörjning har över 75 % mansdominerad arbetskraft. (THL 2021)

Statistikcentralen (2021) visar att åldern på det yngsta barnet (om barn finns i familjen) påverkar moderns sysselsättningsgrad avsevärt, medan faderns sysselsättningsgrad inte ändras desto mer. Cirka 58 % av kvinnor med det yngsta barnet under tre år har ett avlönat arbete, medan män med barn i samma ålder har en sysselsättningsgrad på cirka 90 %. När yngsta barnet har nått en ålder på 7–17 år är skillnaden inte lika stor, kvinnorna ligger på cirka 89 % sysselsättning och männen på cirka 91 %.

3.5.2 Ledighet bland föräldrar

Ledighet bland föräldrar är en bidragande orsak till hushållsarbetets fördelning. Miettinens (2008, s. 53) resultat visar att barnahavande och föräldraledighet bidrar till mera hushållsarbete för båda parterna i förhållandet. I dagens läge ger moderskapsledighet rätt till 105 lediga vardagar med barnet, vilket blir totalt cirka 4 månader. Till vardagar räknas måndag till lördag, med undantag för röda dagar (helgdagar). Dagarna kan börja användas redan innan barnet fötts, upp till 50 dagar får användas (FPA, 2015c). Finländska mammor har också rätt till moderskapsunderstöd i form av moderskapsförpackningen eller 170 euro. Moderskapsförpackningen innehåller det mesta ett nyfött barn behöver, exempelvis babykläder och barnavårdsprodukter (FPA, 2021).

Faderskapsledighet får tas ut efter att barnet har fötts. Fadern har rätt till 54 vardagar med barnet, varav 18 dagar får tas ut i samband med moderns föräldraledighet eller moderskapsledighet (FPA, 2015b). Var fjärde fader använder all faderskapsledighet och 10,8 % av papporna tar ut några dagar av föräldraledigheten (Statistikcentralen, 2020).

En ny uppdatering i Folkpensionsanstalten 2022 gjorde det möjligt för föräldrarna att dela föräldraledigheten mera jämnt. Förälder som har burit på barnet och fött det, har rätt till 200 dagars ledighet sammanlagt. Graviditetspenning på 40 dagar, föräldrapenning på 97 dagar och föräldrapenningdagar som kan överlätas är 63 dagar. Den andra föräldern har rätt till sammanlagt 160 dagars ledighet, från och med att barnet fötts. Den föräldern kan få

föräldrapenning för 97 dagar sant 63 dagar som kan överlåtas. Det är med andra ord möjligt att ta lika många dagar ledigt för båda föräldrarna efter barnet fötts, men de har rätt att ge över till och med 63 föräldrapenningdagar till sin partner ifall det önskas. Det innebär att den födande föräldern kan få 263 dagar föräldraledigt ifall den andre föräldern vill ge över sina dagar. (FPA, 2023.)

3.6 Förklaringar till arbetsfördelningen

I kapitlet förklaras olika orsaker till fördelningen av hushållsarbete. Bland annat könsroller, tid och intresse påverkar fördelningen i hemmet.

Miettinen (2008, s. 29) kopplar ihop fördelningen av hushållsarbete till traditionella könsroller, där kvinnan anses ha ansvar för hemmet och mannen ansvarar för förvärvsarbetet. Beroende på olika kulturers syn på könsroller, finns också behovet att bete sig enligt specifika könsroller. Därför kan utförande av vissa specifikt könsinriktade hushållsuppgifter ge en chans att bevisa sin könstillhörighet (Miettinen, 2008, s. 30).

Det som också påverkar fördelningen är utbildningsnivån i familjen. Familjer med högre utbildning (utbildning som ger yrkeshögskoleexamen, kandidatexamen eller magisterexamen) har en mer liberal och modern syn på könsroller och i familjer där kvinnan är högt utbildad, deltar hon mer sällan i hushållsuppgifter. För män har utbildningsnivån ingen påverkan på deltagande i hushållsarbete (Miettinen, 2008, s. 29).

En förklaring till hemmets arbetsfördelning är uppfostran i barndomen som individerna har fått erfaras. I familjer där hushållsarbetet har fördelats mera jämställt har arbetsfördelningen fortsatt på samma vis också i framtiden enligt tvärsnittsstudier (Miettinen, 2008, s. 30).

Kultur, religion och livsåskådning leder också till olika syn på hushållsarbetets fördelning. I västvärlden där kristendomen varit största religionen påverkas troende familjer av religionens syn på könsroller och könsspecifika uppgifter i livet. I Finland tillhör cirka 70% av befolkningen till kristendomen (InfoFinland, 2020), och det finns en patriarkal struktur mellan Gud och människorna inom religionen. Christina Grenholm (2002, s. 83) förklarar det som ett slags genusmönster, där Gud (Allfader) styr över allt, och har sina utvalda män att predika och styra över resterande befolkning. Lloyd (1999, s. 35) påpekar att redan tidigt i kristendomens historia förklaras kvinnans och mannens roll i livet. Kvinnans roll fanns i hemmet där hon skulle

föda barn åt mannen, och mannens roll var att upprätthålla de kristna reglerna för att familjen inte skulle begå synd.

Arbetsfördelningen kan också bero på partnernas intresse. Exempelvis kan ena parten vara genuint intresserad av matlagning men avsky att diska, och därför faller det sig naturligt att just den parten tillreder maten mera ofta, medan den andre plockar undan eller diskar efteråt. I Miettinens (2008) undersökning är det flera män än kvinnor som tar hand om bilen och dennas behov, exempelvis genom oljebyte, påfyllning av spolvätska eller byte av däck. Intresse för bilar är stereotypiskt kopplat till män och pojkar, redan från ung ålder. Pääkkönens (2019) forskning stöder idén om hushållsarbete kopplat till intresse, eftersom en del finländare anser delar av hushållsarbete som något roligt eller en hobby. Se kapitel två för mera information angående Pääkkönens resultat.

En annan orsak till fördelningen av hushållsarbetet kan vara möjlighet att använda sig av olika service eller tjänster. Exempel på service menad för hushåll kan vara barnskötare, städare eller städerska och gårdskarl. Beroende på val av boende kan det tillhöra fastighetservice till husbolaget som ansvarar exempelvis för gräsklippning och snöskottning.

4 Metod

Kapitel fyra beskriver hur undersökningen har skapats och genomförts. Det diskuteras och beskrivs hur val av metod, urval, genomförande och bearbetning har valts för undersökningen. Sist diskuteras tillförlitlighet och trovärdighet gällande avhandlingen.

4.1 Val av metod

Avhandlingen är gjord med kvantitativ forskningsmetod. Forskningsfrågorna som ska besvaras i avhandlingen är hur hushållsarbeten fördelas hos heterosexuella par, varför arbetet fördelas på det sätt som det görs och vad personerna har för inställning till arbetsfördelningen i hemmet. För att få svar på forskningsfrågorna finns det ett antal alternativ. Svar kan samlas in via intervju av respondenter (par i heterosexuella förhållanden) eller genom att svara på frågor i en enkät. Det mest trovärdiga sättet skulle vara att observera par i deras hemmiljö men det är svårt och tidskrävande att genomföra, i och med att forskaren skulle behöva resa runt för att ha möjligheten att observera personer i deras hem. Det skulle även kunna påverka parens vardag och val av arbetsfördelning med en främmande människa som observerar. Observationer kräver också tid vilket kan leda till sämre resultat i och med mindre urval. (Stukát, 2011, s. 55).

Liksom observationer är också intervjuer tidskrävande. Originalplanen med avhandlingen var att genomföra enkäter och sedan ta ett urval av respondenter för gruppintervju. Efter övervägande av fördelar och nackdelar, valde jag att satsa på enbart enkäter. Med enkäter är det lättare att nå ut till ett större antal respondenter bland annat via internet eller posten. Genom ett större antal respondenter ges det skribenten möjlighet att generalisera svaren. Det är svårare att få ett större antal svar med observation och intervjuer. (Stukát, 2011, s. 47.) Forskningsmetoden i vilken forskaren använder sig av hjälpmedel, exempelvis enkäter, för att nå ut till en större grupp respondenter kallas kvantitativ forskning (Stukát, 2011, s. 35). För att undersökningen ska kunna ge såpass spridda svar som möjligt, användes online-enkäter som skickades ut i Svenskfinland för att förhoppningsvis nå ut till ett stort antal respondenter.

I enkäten finns både ostrukturerade och strukturerade frågor. Enkäten innehåller också fasta svarsalternativ och öppna frågor där respondenten får fritt formulera sitt svar. Enkäten kräver viss tid och motivation för att få kvalitativa svar på de öppna frågorna. Det kräver också innehållsrika svar av deltagarna för att det ska vara till nytta för forskaren i analysen. Vid analys och bearbetning av svaren, är det lättare att få en överskådlig bild med hjälp av konkreta

svarsalternativ. Flervalsfrågor har visat sig vara lättare för respondenterna att svara på, därav används flera flervalsfrågor än öppna frågor. (Stukát, 2011, s. 48–49.)

4.2 Urval

Enkäten har delats på sociala medier med inriktning på finlandssvenskar och jag hoppades få svar av 50 par i heterosexuella förhållanden, bosatta i de svenskspråkiga regionerna i Finland. Till regioner hör landskapen Österbotten, Egentliga Finland, Nyland och Åland.

Respondenterna är i åldern 24 till 40 år, och har varit i ett samboförhållande minst sex månader. Orsaken till åldersbegränsningen är att höja möjligheten till att få respondenter som lever i barnfamilj. Som redan konstaterats bidrar barn till en stor del hushållsarbete. Minst 30 respondenter behöver svara på enkäten för att forskaren ska kunna göra statistiska mätningar av materialet. Statistiska mätningar är exempelvis spridning, korrelation och medelvärde. Ifall forskaren har planerat att göra en analys och kategorisera material, utan statistiska mätningar, bör 15–20 respondenter delta i undersökningen. (Stukát, 2011, s. 71.)

4.3 Genomförande av undersökningen

Enkäten har fyllts i via onlineprogrammet ”Google formulär”, den var elektronisk och besvarades på internet. Frågorna tangerade hushållsarbete som utförs till vardags och mera sällan, en del frågor var riktade till par med barn. Enkäten var utformad efter liknande mall som Miettinen (2008) använt sig av, med svarsalternativ som:

Exempelfråga: ”Vem ansvarar för städning (torka damm)?”

Svarsalternativ: ”Jag”, ”Min partner”, ”Båda”, ”Annan familjemedlem” eller ”Kan inte svara”. I enstaka frågor finns svarsalternativet ”Hela familjen”, eftersom exempelvis husdjurskötsel brukar delas på alla familjemedlemmar. På frågor gällande service på bilservice och inhandling av kläder finns också alternativet ”Var och en skilt”.

Frågorna i enkäten var utformade för att svara på forskningsfrågorna. Enkäten var uppdelad i åtta avsnitt, varav sex avsnitt består av frågor gällande hushållsarbetets fördelning. Första avsnittet gav information åt respondenten angående syftet med undersökningen och användningsområdet för resultaten. Andra avsnittet begärde bakgrundsinformation som behandlade bland annat frågor om respondentens ålder, kön och längd på förhållande. Avsnitt tre till sex innehöll flervalsfrågor angående fördelningen av hushållsarbetet. Avsnitten var sorterade enligt typ av hushållsarbete. Avsnitt tre var vardagligt fysiskt arbete och avsnitt fyra

var fysiskt arbete som sker mera sällan (en till sex gånger i halvåret). Avsnitt fem såg på det emotionella hushållsarbetet (av olika frekvenser) och avsnitt sex var hushållsarbete kopplat till barn. Avsnitt sju behandlade reflektioner av respondentens svar och syn på fördelningen i hemmet och skulle besvaras delvist med öppna svar, delvist med svarsalternativ. Sista avsnittet bestod av ett tack till respondenten för deltagande i undersökningen. Enkäten beräknades ta cirka tolv minuter att besvara och innehöll flervalsfrågor, frågor med svarsalternativ och öppna frågor (se bilaga 2).

Som redan nämnt i avhandlingens inledning, kan hushållsarbetets fördelning vara ett känsligt ämne att diskutera, då det kan leda till meningsskiljaktigheter eller gräl (Attila m. fl. 2018, s. 106; Teräsaho & Närvi, 2019, s. 105). Därför uppmuntras respondenterna att fylla i enkäten enskilt i lugn och ro, för att våga vara ärliga och för att enkäten inte ska ge upphov till irritation mellan parterna. Respondenterna erbjuds att få en kopia av sina svar skickade till sin e-post för att i ett senare skede kunna diskutera med sin partner ifall intresset finns. Länken till enkäten delades på de sociala medierna Facebook och Instagram.

4.4 Bearbetning av material

Materialet samlades på ”Google formulär”, laddades ner till Excel och kodades till siffror för att analyseras i IBM SPSS Statistics version 29. Nedanför finns exempel på hur svaren kodades till siffror för att kunna analyseras bättre i SPSS:

1 = Kvinna

2 = Båda

3 = Man

Samma princip användes också vid ”Ja” och ”Nej”-frågor, där var ”Ja” blev siffran 1 och ”Nej” blev siffran 2. Jag använde deskriptiv analys (korstabeller) i SPSS för att undersöka relationer mellan parametrarna. Resultaten färgkodades i Excel för mer överskådlig sammanfattning. Resultatet redovisas med hjälp av beskrivningar, hänvisning till enkätsvar och tabeller samt figurer. Resultatet presenteras också i skriftliga jämförelser och intressanta faktorer upplyfts. Bortfall av informanter, dubletter, osanna svar, feltolkningar och missuppfattade frågor är faktorer som kan påverka resultatet.

Resultatet har tolkats både ur båda könen perspektiv, genom att se vad de själva anser om sitt deltagande och partners deltagande, samt ur sammanslagna svar. Med sammanslagna svar syftas det på att kvinnans "Jag" har slagits ihop med mannens "Min partner", för att kunna tolkas som "Kvinnan i hemmet ansvarar för denna uppgift". Samma sak med mannens "Jag", har slagits ihop med kvinnans "Min partner" för att kunna ge svaret att "Mannen i hemmet ansvarar för denna uppgift".

Det innebär följande ekvation:

Kvinnans svar "Jag" och Mannens svar "Min partner" blir "Kvinnan i hemmet"

Mannens svar "Jag" och Kvinnans svar "Min partner" blir "Mannen i hemmet"

Kvinnan svaras "Båda" och Mannens svar "Båda" blir "Båda i hemmet".

4.5 Tillförlitlighet, trovärdighet och etik

God forskningsetik går ut på att avhandlingen ska ha tagit tillförlitlighet, trovärdighet och etik i beaktande, vilket också ger mera kvalitet. Ett annat ord för tillförlitlighet är reliabilitet och trovärdighet kan också användas i formen validitet. Uttrycken är ofta använda i forskning som är kvantitativ (Trost, 2010, s. 133).

Tillförlitlighet innebär att forskaren har utfört undersökningen på ett sådant sätt, att en annan forskare vid en annan tidpunkt skulle få samma resultat (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 295). Avhandlingens tillförlitlighet ökas med att enkäten har diskuterats och granskats flertal gånger av både skribent, handledare, utomstående handledare och forskare samt medstuderanden. Enkäten testades två gånger, en gång av skribentens bekanta och sedan av en pilotgrupp på fem slumpmässigt utvalda människor. Granskning av enkäten före publikation bidrar till att färre feltolkningar och missförstånd uppkommer och tekniska problem kan undvikas, vilket förbättrar resultatet och sedan kvalitén på avhandlingen. Under enkätens utveckling kontrollerades teknikens egenskaper ett antal gånger genom förhandsvisningar och att skribenten själv testade besvara frågorna och kontrollera att resultatet samlas upp på önskat sätt. Enkäten samlade upp namn och e-postadress på respondenterna för att undvika dubbelsvar vilken också ökar tillförlitligheten.

En utmaning med enkäter och förlita sig på människors erfarenheter i forskningssyfte, är att forskaren måste utgå från att respondenterna svarar sanningsenligt. I inledningen av

enkäten uppmanas respondenterna att svara på enkäten enskilt i lugn och ro för att inte påverkas av andra, exempelvis sin partner, och därför kunna svara ärligt. Frågorna ska inte heller vara ledande och forskaren ska utelämna egna åsikter och erfarenheter för att inte påverka respondenterna. Ifall det finns vinklingar och ledande frågor kan det leda till att respondenterna besvarar enkäten utgående från forskarens åsikter (Stukát, 2011, s. 133–136).

Trovärdigheten, också kallad validitet, syftar på att forskaren har undersökt det som är avsett att undersöka (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 296). I en kvantitativ forskning stärks trovärdigheten genom att forskaren har utformat enkät- eller intervjufrågor grundade i sina forskningsfrågor (Trost, 2010, s.133–134). Enkätfrågorna med svarsalternativ finns som bilaga (bilaga 2) i avhandlingen för att höja trovärdigheten.

Etiken är ytterst viktig inom vetenskaplig forskning enligt Trost (2010, s. 123) och Kvale & Brinkmann (2014, s. 107–111) har fyra etiska principer som en strukturerad forskare ska ta i beaktande. De fyra linjerna är informerat samtycke, konfidentialitet, konsekvenser och forskarens roll. Respondenterna har rätt att få information om hur deras svar ska användas och hur personuppgifter hanteras ifall sådana samlas in av forskaren. I enkäten begärs uppgifter om namn och e-postadress för att undvika dubletter. Namn och e-postadress raderas när enkäten är stängd och kontrollerad efter ogiltiga svar, exempelvis dubletter. Enbart jag som avhandlingens skribent har tillgång till respondenternas personliga uppgifter och uppgifterna visas inte åt någon annan, det vill säga konfidentialitet. Ifall personliga uppgifter skulle delas med andra än skribenten, måste det uppkomma innan deltagare börjar svara på enkäten och deltagarna har rätt att neka tillgång. Det krävs med andra ord ett samtycke för att forskaren ska få använda sig av respondenternas information. Principen om konsekvens syftar på att forskaren vet vad avhandlingens följder betyder för den grupp den representerar, vilket är finlandssvenskar. Forskarens roll har en avgörande effekt på avhandlingens kvalitet och forskaren bör sträva efter vetenskaplig hållbarhet. (2014, s. 107–111.)

Respondenterna har läst igenom inledningen till enkäten (bilaga 2) och därefter besvarat den med medvetenhet om hur deras svar kommer användas som resultat. Konsekvenserna av avhandlingens resultat är svåra att förutspå, men tack vare inledningen till enkäten och respondenternas medvetenhet om användningen av deras svar, anser jag som skribent inte att någon skadas av det insamlade materialet.

5 Resultat

Kapitlet behandlar resultat från online-enkäten om hushållsarbetets fördelning med hjälp av tabeller, figurer och text. Enkäten delades på sociala medier och var möjlig att besvara i en och en halv vecka. I första avsnittet behandlas uppgifter om respondenterna, de följande avsnitten svarar på forskningsfrågorna och sista kapitlet tar fram övriga resultat. Respondenternas svar har kodats till siffror i Excel för att sedan analyseras i korstabeller i SPSS. Resultatet har tolkats både ur båda köns perspektiv, genom att se vad de själva anser om sitt deltagande och sin partners deltagande, samt ur sammanslagna svar. Med sammanslagna svar syftas det på att kvinnans ”Jag” har slagits ihop med mannens ”Min partner”, för att kunna tolkas som ”Kvinnan i hemmet ansvarar för denna uppgift”. Samma sak med mannens ”Jag”, har slagits ihop med kvinnans ”Min partner” för att kunna läsas som att ”Mannen i hemmet ansvarar för denna uppgift”.

5.1 Respondenter

I undersökningen kom det in 208 svar inom loppet av en och en halv vecka, 12–22 april år 2023. Av 208 svar hade det kommit in två dubbelsvar och två personer utanför önskad åldersgrupp, vilket gjorde att deras svar räknades som ogiltiga. Av 204 respondenter var 51 personer män och 153 kvinnor. För andra egenskaper, se tabell 4 och 5.

Tabell 4

Respondenternas bakgrundsinformation.

	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>
<i>Ålder</i>			
<i>24–29</i>	78	25	103
<i>30–35</i>	51	13	65
<i>36–40</i>	24	13	37
<i>Landskap</i>			
<i>Österbotten</i>	119	37	156
<i>Nyland</i>	21	8	29
<i>Egentliga Finland</i>	6	5	11
<i>Åland</i>	5	1	6
<i>Mellersta Österbotten</i>	2	0	2

Tabell 5*Respondenternas utbildning och avlönat arbete.*

<i>Utbildning*</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>
<i>Grundskola</i>	2	3	5
<i>Andra stadiet</i>	50	18	68
<i>Lägre högskoleutbildning</i>	61	21	82
<i>Högre högskoleutbildning</i>	40	11	51
<i>Tid på avlönat arbete</i>			
<i>Jobbar inte</i>	34	3	37
<i>Under 20 h/vecka</i>	16	3	19
<i>20–30 h/vecka</i>	27	2	29
<i>30–40 h/vecka</i>	58	20	78
<i>40+ h/vecka</i>	18	23	41

* Grundskola innebär årskurs 1–9, andra stadiet är gymnasium och yrkesskolor. Lägre högskoleutbildning ger kandidatexamen eller yrkeshögskoleexamen medan högre högskoleutbildning ger magisterexamen.

130 respondenter har barn, 52,9 % av männen och 67,3 % av kvinnorna, och har därför också fyllt i enkätavsnitt sex om hushållsarbete relaterat till barn. 32,3 % hade ett barn, 44,6 % hade två barn, 16,9 % hade tre barn och 6,2 % hade fler än tre barn.

Alla respondenter var bosatta i Svenskfinland och var antingen svenskspråkiga eller tvåspråkiga.

5.2 Fördelning av hushållsarbete

Enkätavsnitt två till sex tangerade hur arbetet fördelas och hade frågor med svarsalternativ. Både kvinnor och män som har svarat på enkäten anser i största del att hushållsuppgifterna fördelas på båda parterna. Av de 69 frågor som tangerar hushållsarbetets fördelning, har männen svarat "Båda" på 48 (69,6 %) och kvinnorna har svarat samma alternativ på 31 frågor (44,9 %). Av kvinnorna har en större del svarat att de (39,2 %) ansvarar för hushållsuppgifterna

än deras partner (13 %). Männerna har svarat, att de ansvarar för 18,8% av hushållsarbete och deras partners står för 7,2 %.

Med båda könen sammanslagna är ”Båda” mest valda svaret på 36 av 69 frågor. ”Kvinnorna” är populäraste svaret på 23 frågor medan ”Männen” blev starkaste svaret på tio frågor.

Bokstaven ”K” före svaret innebär att det är kvinnornas svar och bokstaven ”M” innebär att det är männens svar. Figureerna ska läsas på det sättet att det syns vad männen svarat och sedan ifall kvinnornas svar överensstämmer. Med andra ord innebär männens ”Jag” kvinnornas ”Min partner” och vice versa.

Tabell 6

Rankning över mest valda svaren på enkätfrågor gällande fördelning av hushållsarbete.

<i>Av 69 frågor</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
<i>Båda</i>	31 (44,9 %)	48 (69,6 %)
<i>Jag</i>	27 (39,2 %)	13 (18,8 %)
<i>Min partner</i>	9 (13 %)	5 (7,2 %)
<i>Oavgjort*</i>	2 (2,9 %)	3 (4,3 %)

* Oavgjort innebär att en fråga har två svarsalternativ med lika många röster var, exempelvis ”Båda” och ”Min partner” eller ”Båda” och ”Jag”.

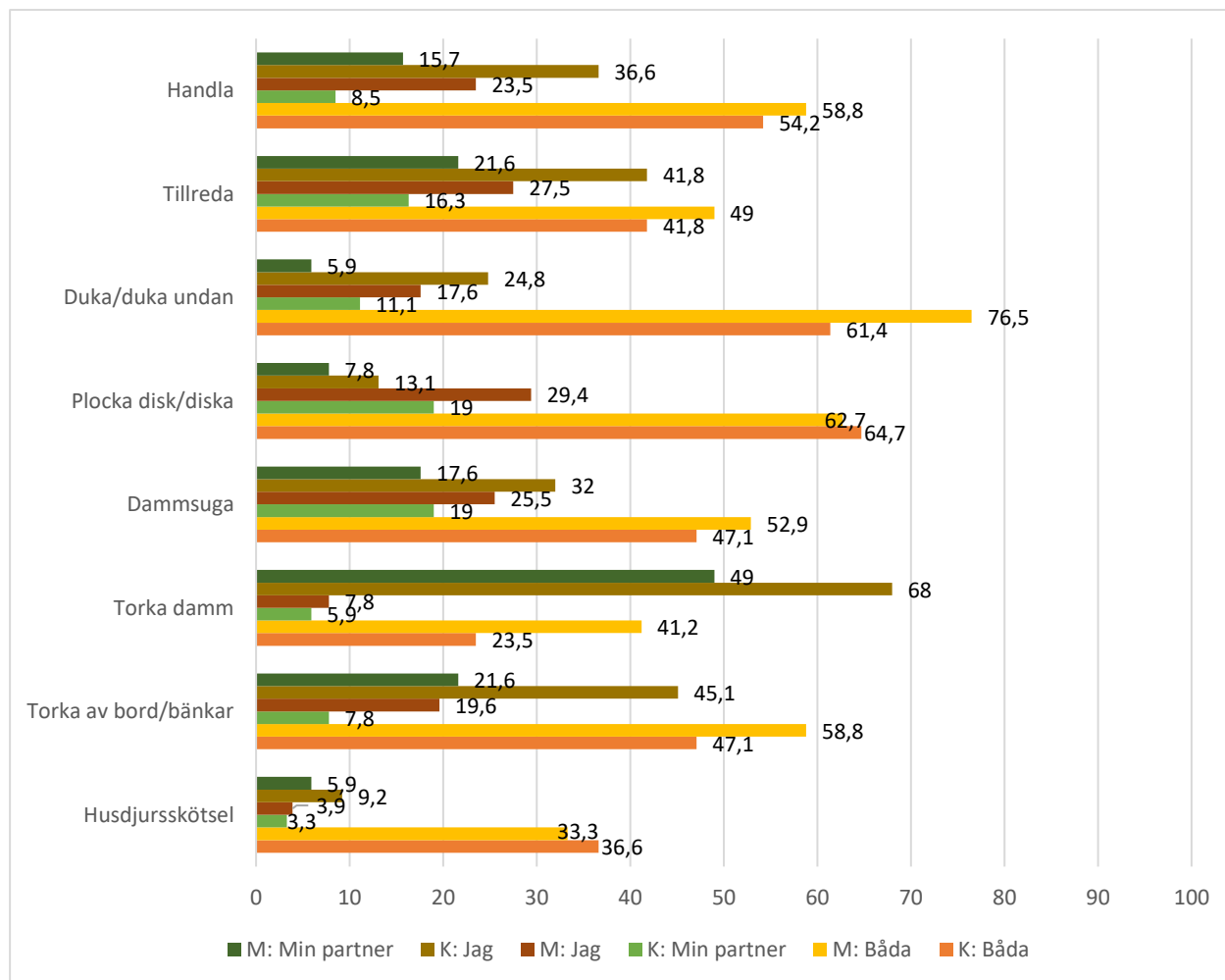
På frågor som kvinnorna svarat ”Jag” har männen oftare svarat ”Båda” än ”Min partner”. I enkätavsnittet om emotionellt arbete har det dominerande svaret från kvinnorna varit ”Jag” på 12 av 24 frågor. Männerna har svarat ”Min partner” på en fråga, ”Jag” på en fråga och ”Båda” på 22 av 24 frågor. Kvinnans ”Jag” är männens ”Båda” på elva frågor.

5.2.1 Fysiskt arbete som sker till vardags

Figur ett och två har riktats in på att visa svaren ”Jag”, ”Båda”, ”Min partner” och ”Kan inte svara” eftersom de var största svarskategorierna. ”Hela familjen” och ”Annan familjemedlem” har därför lämnats bort ur figureerna och eftersom antalet respondenter som använt sig av svarsalternativen var under fem per fråga.

Figur 1

Kvinnors och mäns svar på fördelning av hushållsuppgifter (%).

Fördelningen av hushållsarbete i specifika kategorier kan variera. Alternativet ”Båda” var överlägset vanligare i de flesta kategorier, men att exempelvis stryka kläder är en uppgift som hamnar mer på kvinnor enligt deras uppfattning (se figur 1 och tabell 9).

Det fysiska hushållsarbete som tangerar barn hade var både män och kvinnor överens om att båda parterna deltar.

I resultatet med sammanslagna kön, hade 35 frågor fått svaret ”Båda” som starkaste svar, vilket innebär att flest personer valt det svaret. I samma 35 frågor var det näst starkaste svaret ”Kvinnorna” i 28 av 35 fall. Det innebär att om inte båda delade på uppgiften, låg den på kvinnan i 28 av 35 fall. I sju fall var ”Mannen” det näst starkaste svaret, och i ett fall var det jämnt mellan svaren ”Kvinnan” och ”Mannen”.

Det finns inga stora skillnader i utbildningsnivå vad gäller fördelningen av hushållsarbetet. Kvinnodominerade uppgifter (strykning) är fortfarande kvinnodominerande oavsett utbildning, samma gäller mansdominerade uppgifter (som att klippa gräs). På ett fåtal frågor, bland annat att handla vardagsmat och lägga kläder på tork, var hushållsarbetet mera jämnt fördelat på båda på högre utbildningsnivå (lägre och högre högskoleutbildning) än på lägre utbildningsnivå (se tabell 7). Däckbyte och annan service på bilen var mer jämnt fördelat på båda på lägre utbildningsnivå (grundskola och andra stadiet).

Tabell 7

Respondenternas svar på vem som handlar vardagsmat.

		Vem ansvarar för att handla vardagsmat?			Total
		Kvinnan	Båda	Mannen	
Utbildningsnivå	Låg	34	28	9	71
	Hög	30	85	16	131
Total		64	113	25	202

Två personer hade svarat att hela familjen deltar i handlandet och finns inte med i tabellen.

Hos par som har barn ser arbetsfördelningen annorlunda ut än hos par utan barn. Exempelvis kvinnor med barn är dem som står för största delen av matlagningen av de andra tre kategorierna (man med barn, man utan barn, kvinna utan barn). För överblick, se tabell 8. Kvinnor med barn är också fortsättningsvis huvudansvariga för textilvård och att torka damm i hemmet. Män med barn har fortsättningsvis också huvudansvaret för att klippa gräset. Av alla män som svarat på enkäten (barn eller inte), är det en som svarat att kvinnan ansvarar för gräsklippningen. Ingen man har angett sin partner att vara ansvarig för snöskottning eller att föra bilen på service.

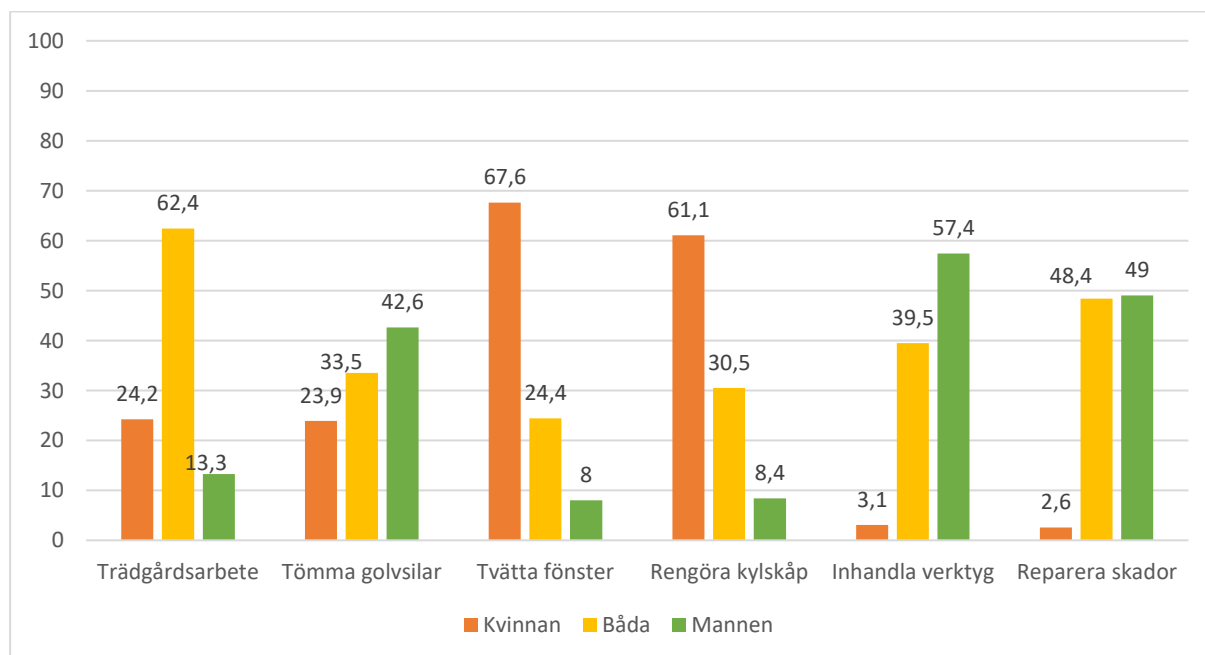
Tabell 8*Tillredning av vardagsmat.*

Har du barn?			Vem ansvarar för att laga vardagsmat?			Total
			Kvinnan	Båda	Mannen	
Ja	Kön?	K	46	44	13	103
		M	8	14	4	26
	Total		54	58	17	129
Nej	Kön?	K	18	20	12	50
		M	3	11	10	24
	Total		21	31	22	74

K står för kvinnornas svar, M står för männens svar. En person hade svarat att hela familjen deltar i matlagningen och finns inte med i tabellen.

5.2.2 Fysiskt arbete som sker mera sällan

Hushållsarbete som sker mera sällan hade en mer stereotypisk fördelning enligt könsroller än annat hushållsarbete. Av 17 möjliga frågor var kvinnorna mest ansvariga för 6 hushållsarbeten, männen för 8 och båda för 3. I figur 2 syns respondenternas svar på en del av hushållsarbetet som bör göras då och då.

Figur 2*Respondenternas svar på hushållsarbete som sker mera sällan (%).*

Tabell 9 och 10 jämför vad kvinnorna och männen separat uppfattat att de ansvarar över, och sedan motsatta könets svar på samma fråga. Syftet med tabellerna är att se ifall männens svar och kvinnornas svar överensstämmer med varandra, eller ifall de har olika syn på vem det är som utför uppgifterna. I tabell 9 och 10 finns färgkodning för att göra resultatet mera överskådligt. Grönt innebär att parterna svar överensstämmer, orange innebär olika svar. ”Resp” står för respondenter. Uppgifterna är av blandad frekvens vilket innebär att det finns både uppgifter som ska utföras dagligen och uppgifter som ska utföras mera sällan.

Tabell 9

Uppgifter som majoriteten av kvinnorna svarat "Jag" på, och männens svar på samma hushållsuppgift.

<i>Uppgift</i>	<i>Kvinnor svarat "Jag"-svar (153 möjliga resp)</i>	<i>Männens svar på samma uppgift (51 möjliga resp)</i>
<i>Torkar av bord och bänkar</i>	68 % (104)	49 % (25) "Min partner"
<i>Lägger kläder i tvättmaskinen</i>	56,2% (86)	56,9 % (29) "Båda"
<i>Viker kläder</i>	53,6 % (82)	64,7 % (33) "Båda"
<i>Lägger undan rena kläder</i>	49,7 % (76)	72,5 % (37) "Båda"
<i>Stryker</i>	57,2 % (59) (50 har svarat "Kan inte svara")	47,4 % (18) "Båda" (13 svarat "kan ej svara")
<i>Fönstertvätt</i>	63,4 % (97)	43,1 % (22) "Min partner"
<i>Rengöra ugn</i>	67,3 % (103)	43,1 % (22) "Min partner"
<i>Avfrostas frys</i>	52,9 % (81)	35,3 % (18) "Båda"
<i>Rengöra kylskåp</i>	67,3 % (103)	41,2 % (21) Oavgjort mellan "Båda" och "Min partner"
<i>Rengöra diskmaskin</i>	44,4 % (68)	43,1 % (22) "Båda"

I fyra av tio frågor instämmer männen med att det är mestadels kvinnan som utför hushållssysslan, varav en av frågorna hade fått oavgjort svar mellan "Båda" och "Min partner". Oavgjort svar betyder att lika många hade röstat på "Båda" som på "Min partner". Sammanfattningsvis innebär det att i en större del av uppgifterna är inte kvinnor och män överens om vem som gör vad.

Tabell 10

Uppgifter som flest män svarat att de ansvarar för, och kvinnornas svar på samma hushållsuppgift.

<i>Uppgift</i>	<i>Männen svarat "Jag"-svar (51 möjliga resp)</i>	<i>Kvinnornas svar på samma uppgift (153 möjliga resp)</i>
<i>Klippa gräsmattan</i>	45 % (23)	42,5 % (65) "Min partner"
<i>Skotta snö</i>	52,9 % (27)	45,8 % (70) "Min partner"
<i>Bilbesiktning</i>	60,8 % (31)	36,6 % (56) Oavgjort mellan "Båda" och "Min partner"
<i>Byte av däck</i>	74,5 % (38)	66 % (101) "Min partner"
<i>Byte av olja</i>	70,6 % (36)	63,4 % (97) "Min partner"
<i>För bilen på service</i>	56,9 % (29)	43,1 % (66) "Min partner"
<i>Tömmer golvsilar</i>	54,9 % (28)	36,6 % (56) "Min partner"
<i>Handla större elektronik till hemmet</i>	56,9 % (29)	54,3 % (83) "Båda"
<i>Putsa filter på luftvärmepump</i>	72,41 % (21) (22 har svarat "Kan inte svara")	80,4 % (82) "Min partner" (51 har svarat "Kan inte svara")
<i>Skaffa verktyg till hemmet</i>	76,5 % (39)	47,7 % (73) "Min partner"

I nio av tio frågor hade kvinnorna instämt med männen om att det är mestadels männen som ansvarar för de specifika hushållsarbetena. Inhandling av elektronik anser männen att de mestadels ansvarar för medan kvinnorna tycker att det mest ligger på båda två i förhållandet. Med andra ord överensstämmer åsikterna mera angående männens ansvar av hushållsarbete, jämförelsevis med kvinnornas ansvar (tabell 9).

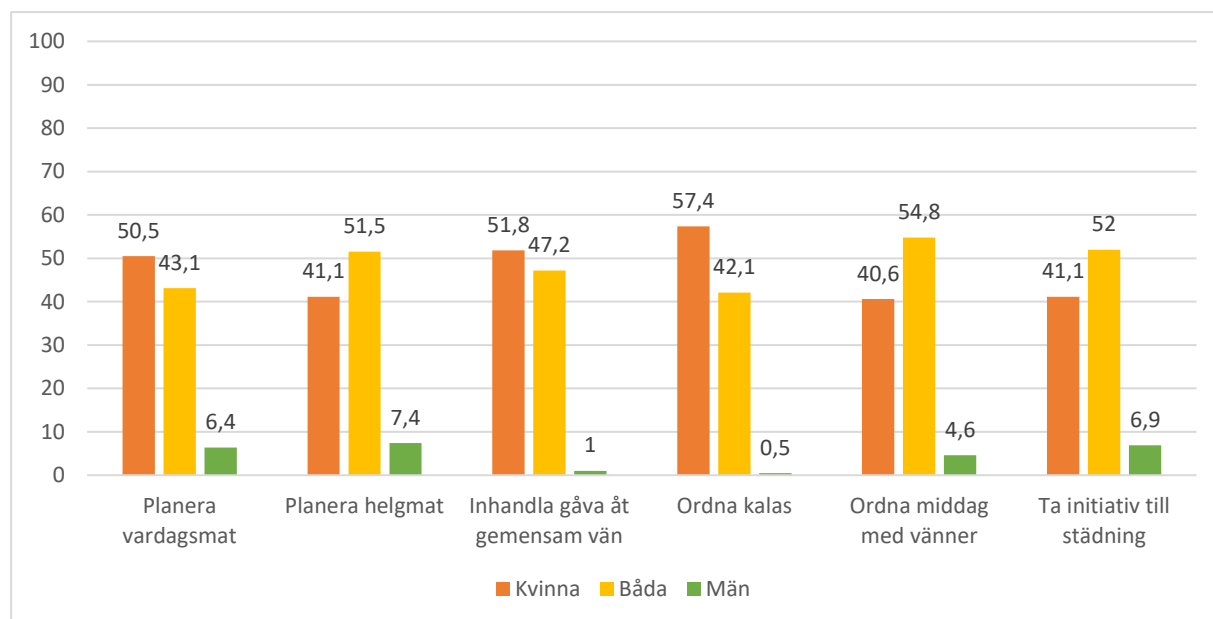
5.2.3. Emotionellt arbete

I jämförelse mellan köns separata svar kom det fram att det emotionella arbetet ansåg kvinnorna att de hade mer ansvar för, på 12 av 24 frågor dominerade svaret "Jag". Männen var inte lika överens om kvinnornas ansvar för det emotionella hushållsarbetet, på 1 av 24 frågor var dominerande svaret "Min partner".

I figur 3 finns en del av fördelningen av det emotionella arbetet som utförs i hemmet. Respondenterna har angett att det är mestadels antingen båda eller kvinnorna som ansvarar för det emotionella arbetet.

Figur 3

Respondenternas svar på vem som utför det emotionella arbetet (%).

I resultatet kom det fram att i enkätavsnitten om emotionellt arbete (exempelvis vem som tar initiativ till städning) hade ingen fråga fått ”Mannen ansvarar” som mest valda svar. Det innebär att väldigt liten procent (under 10 % i varje fråga) av männen är ensamt ansvariga för emotionellt arbete. Med andra ord ligger det emotionella arbetet mestadels på kvinnorna eller delat på båda parterna.

5.2.4 Hushållsarbete tangerande barn

Förutom det fysiska och emotionella arbetet fanns det respondenter med barn, vilket innebär ytterligare hushållsarbete som sker både till vardags och mera sällan.

I de separata svaren ansåg 68,9 % av kvinnorna sig själva ansvara över kontakten med barnomsorg (dagem, dagmamma och skola) 1,9 % hade svarat sin partner. Männen hade svarat att 48,1 % av barnomsorgen sköttes av båda parterna, 40,7 % hade svarat att det låg på deras partner och 7,4 % svarade att de själva ansvarade för barnomsorgen.

I de sammanslagna svaren kom det fram att de flesta hushållsuppgifter tangerande barn utförs av båda föräldrarna (åtta av tolv). Kvinnorna ansvarar för resterande uppgifter, fyra av tolv. De fyra uppgifterna är kontakt med andra föräldrar, inhandling av barnprodukter, kontakt med barnomsorg och ansvar över barnets sjukvård.

5.3 Orsaker till fördelning av hushållsarbete

I enkäten skulle respondenterna reflektera över hushållsarbetets fördelning i deras hem och välja bland färdiga svarsalternativ och/eller tillägga eget svar. En del frågor hade en uppföljning i form av uppmaning om att motivera varför respondenten valt sitt specifika alternativ.

Tabell 11

Faktorer som påverkar hushållsarbetets fördelning.

<i>Svar</i>	<i>Kvinnor % (153)</i>	<i>Män % (51)</i>
<i>Annan ledighet</i>	3,3 (5)	3,9 (2)
<i>Intresse</i>	26,8 (41)	33,3 (17)
<i>Mån av möjlighet</i>	4,63 (7)	2 (1)
<i>Tid möjlig att spendera</i>	6,5 (10)	0
<i>Utbildning</i>	7,8 (12)	9,8 (5)
<i>Vårdledighet</i>	15,7 (24)	5,9 (3)
<i>Yrkesval</i>	17,6 (27)	23,5 (12)
<i>Övriga orsaker</i>	17,6 (27)	21,5 (11)

Yrkesvalen påverkade fördelningen på grund av långa eller obekväma arbetstider. Till annan ledighet finns exemplet sjukledighet/arbetslöshet. Utbildning hade valts som svar ifall respondenterna utförde hushållsarbetet tack vare erhållen erfarenhet via utbildning, exempelvis en kock som gillar att laga mat också hemma. Som tillägg till intresse finns påståendet ”Jag vill ha ett rent hem”. Mån av möjlighet innebär att respondenten eventuellt kan lita av sjukdom som påverkar individens möjlighet att utföra sysslor. Alternativet ”Tid möjlig att spendera på sysslor” hade som exempel att individen har hobbyer som påverkar tid möjlig att lägga på hushållsarbete. Vårdledighet var en stor orsak hos kvinnorna till arbetsfördelningen, eftersom hushållsarbetet ”kom på handeln” då kvinnorna var hemma med barn.

De övriga svaren kunde sammanfattas som följande:

Jämlikhet, olika styrkor mellan partners, distansjobb och att ”det bara har blivit så”. Elva personer har svarat att de försöker medvetet dela arbetet så jämställt som möjligt för att båda två ska vara nöjda. De olika styrkorna innefattade att vissa partners var mera praktiskt lagda medan andra var teoretiska, vilket gjorde att ena städade och den andre hade hand om pappersarbeten, bland annat budgetering och att betala räkningar. De respondenter som hade distansarbete ansvarade för en större del hushållsarbete. Det samma gällde respondenternas partner, att ifall partnern hade distansarbete ansvarade också partnern för större del av hushållsarbetet.

5.4 Inställning till hushållsarbetets fördelning

Av kvinnorna ansåg 69,3 % (106) att det var en rättvis fördelning, medan resterande 30,7 % (47) ansåg det vara orättvist. Hos männen tyckte 78,4 % (40) att fördelningen är rättvis och 21,6 % (11) tyckte det var orättvist.

Männen ansåg hushållsarbete vara orättvist fördelat på grund av ett tidskrävande jobb, en oengagerad partner och bristande intresse för hushållsuppgifter. En oengagerad partner och bristande intresset var största orsakerna (27,3 % på var) till att hushållsarbetet kändes orättvist, och det bristande intresset såg männen som ett problem hos dem själva. De ansåg få eller inga hushållsuppgifter vara av intresse att göra och slutföra i hemmet. 18 % hade inte uppgett orsak till känslan av orättvisa.

Hos kvinnorna var det en oengagerad partner (38,3 %), bristande intresse (10,6 %) och brist på egen ork (8,5 %) som gjorde att arbetsfördelningen kändes orättvist. 36 % hade inte uppgett orsaken till att fördelningen kändes orättvist.

Hos dem som hade svarat ”Ja” på frågan ”Anser du att det är en rättvis fördelning hushållsarbetet?” var den populäraste motiveringen att det känns jämställt. Som nästa orsak kom förklaringen att parterna gör vad de vill göra och får vardagen att fungera smidigare. En respondent hade angett som svar att utåt sett kanske deras fördelning inte ser jämställd ut, men det är vad som fungerar för dem så att inte huset ska förfalla. Tre andra respondenter hade angett svar med samma innebörd.

5.5 Övriga resultat

Respondenterna hade möjlighet att sätta in egna svar på en del av frågorna i avsnittet om reflektion i enkäten. Frågor tangerande attityden till hushållsarbetets fördelning gav respondenterna möjligheten att skriva längre text.

Den sista frågan på enkäten löd: ”Är det något du tycker saknas eller vill tillägga?” och respondenterna hade valt att skriva kritik, stöd, åsikter, egna erfarenheter och förbättringsförslag.

Tre respondenter hade svarat att de saknade frågor gällande husets uppvärmning, exempelvis vem som ansvarar för att skaffa, hugga och elda ved eller att beställa olja till oljepannan. Två respondenter saknade flera frågor tangerande djur, ifall det finns höns eller annan boskap som hör till hushållet. En respondent saknade en fråga om vem som tvättar bilen. En individ hade svarat att hen skulle vilja ha mer förståelse för hur tung all den mentala planeringen kan vara och en annan hade skrivit att hens förhållande kommer ta slut på grund av den mentala bördan.

6 Diskussion

Diskussionskapitlet består av resultatdiskussion, metoddiskussion och förslag till fortsatt forskning. Resultatdiskussionen behandlar avhandlingens resultat i relation till tidigare forskning, metoddiskussionen hanterar val av metod för avhandling, och förslag på fortsatt forskning bistår med exempel på hur en forskning i samma tema kunde utföras.

6.1 Resultatdiskussion

Undersökningen gjordes på webbprogrammet Google Formulär som är en typ av elektronisk enkät. Enkäten bestod av åtta avsnitt, varav sex avsnitt innehöll frågor. De andra två avsnitten innehöll information angående undersökningen (första avsnittet) och ett tack till respondenterna för deltagande i undersökningen i slutet av enkäten. Sammanlagt fanns det 92 frågor att besvara, 16 frågor tangerade deltagarnas bakgrund, 69 frågor handlade om hushållsarbetets fördelning och 17 frågor handlade om förklaringar till fördelning och attityden jämt mot fördelningen. På loppet av en och en halv vecka hade 208 svar kommit in varav 204 togs med, i och med att två svar var dubletter och två deltagare var utanför önskat åldersspektrum. Deltagarna hade skrivit som kommentar att de inte hittade rätt ålderskategori, vilket gjorde att de hade klickat i den som var närmast deras ålder. Av de 204 respondenter som togs med i resultatet var alla från Svenskfinland och var antingen svenskspråkiga eller tvåspråkiga. Därav kan jag klassa dem som finlandssvenskar.

Både kvinnor och män som har svarat på enkäten anser i största del att hushållsuppgifterna fördelas på båda parterna, vilket skiljer sig från Miettins (2008) undersökning. Av alla 69 frågor som tangerade hushållsarbetets fördelning har 69,6 % av männen och 44,9 % av kvinnorna valt alternativet "Båda". Av kvinnorna har en större andel svarat att de utför hushållsarbetet (39,2 %) och att cirka 13 % av hushållsarbetet utförs av deras partner. Männen har svarat att de ansvarar för 18,8 % av hushållsarbete och deras partners står för 7,2 %. Det råder ännu en viss fördelning av hushållsarbete förknippat till individens kön, det vill säga stereotypiska mansjobb och kvinnoarbeten, men inte i lika stor skala som i Miettins (2008) undersökning. Kvinnor ansvarar i högre grad för hushållsuppgifter gällande textilvård och projekt som ska göras mera sällan, att städa ugnen och rengöra fryser för att ge två exempel. Män ansvarar mera för bilservice och att handla större elektronik till hemmet (56,9 % av männen hade angett sig själv som ansvarig för elektronikinköp, 36,6 % av kvinnorna höll med).

I resultatet med sammanslagna kön, hade de 35 frågor med ”Båda” som starkaste svar, kvinnorna som näst starkaste svar i 28 av 35 fall. Det innebär att om inte båda delade på uppgiften, låg den på kvinnan i 28 av 35 fall, medan männen var näst starkaste svaret i enbart sju av 36 fall, och i en fråga var det jämnt mellan svaren ”Kvinnan” och ”Mannen”. Om båda parterna i förhållandet inte deltar i uppgiften, är det med andra ord kvinnan som oftast utför den. Resultatet kan dock bero på högre antal respondenter som identifierat sig som kvinna. Med större antal respondenter identifierade som män, skulle resultatet eventuellt variera.

Det syns skillnad mellan könen gällande bekräftande av den andres utförande av hushållsarbete. Men där kvinnorna lagt att de ansvarar över hushållsarbetet, har männen ofta svarat att båda är ansvariga. De uppgifter som männen upplever vara ansvariga över instämmer kvinnorna överens med, i och med att kvinnorna svarat ”Min partner” på samma fråga som männen svarat ”Jag”. Med andra ord upplever männen att de ändå deltar i hushållsuppgifter som kvinnor anser sig själva ha huvudansvaret för. Är det så att männen överdriver sin involvering i utförande av hushållsarbetet? Uppskattar de sitt deltagande för starkt? Eller är det kvinnorna som överdriver hur mycket ansvar som ligger enbart på dem? Varför är kvinnans ”Jag ansvarar” männens ”Båda ansvarar”? Det skulle eventuellt gått att få svar eller perspektiv på tidigare nämnda frågor ifall en gruppintervju eller intervju med paren skulle ha utförts.

I enkätens näst sista avsnitt ombads respondenterna också reflektera över hushållsarbetets fördelning i deras hem och välja bland färdiga svarsalternativ och/eller tillägga eget svar. En del frågor hade en uppföljning i form av uppmaning om att motivera varför respondenten valt sitt specifika alternativ. Det fanns likhet mellan kvinnornas och männens svar på orsaker till hushållsarbetets fördelning. Största orsaken till fördelningen var parternas intresse för hushållsarbete, valt av både kvinnor och män. Det instämmer med Pääkköens (2019) teori om att en del hushållsarbete kan upplevas som roligt och en hobby i stället för en rutin eller plikt. Tid spenderat på avlönat arbete var näst mest valda orsak, för både kvinnor och män. Som tredje mest svarade orsak hade respondenterna valt alternativet ”Övriga orsaker” och sedan skrivit in vad orsaken var. Jämlikhet, parternas olika styrkor och svagheter samt att ”det har bara blivit så”, vilket kan innebära att respondenterna eventuellt inte har diskuterat fördelningen desto mera med sin partner. Största orsaken till arbetets fördelning var tid spenderat på avlönat arbete i Miettinens undersökning. Största orsaken i min forskning var intresse för hushållsarbete.

Resultatet över inställningen till fördelning av hushållsarbetet var väldigt likt Miettinens resultat. En tredjedel av kvinnorna och en femtedel av männen var missnöjda (samma som i

Miettinen (2008) undersökning), och största anledningen till missnöjet var att respondenterna hade en partner som inte engagerade sig i hushållsarbetet.

Hos kvinnorna fanns det missnöje över att behöva ta mesta delen av ansvaret för hushållsarbetet, inte för att de skulle bli tvingade av sin partner utan mer över att det blir ogjort annars. Teräsaho och Närvi (2019, s. 101–102) och Miettinen (2008, s. 135) hade rapporterat om samma resultat, att kvinnor i högre grad tar ansvar för hushållsuppgifterna och uttrycker oftare missnöje över att ha huvudansvaret.

Hos männen fanns det samma missnöje men i mindre del. Två av de femtioen män som svarat angav att de har huvudansvaret för hushållsuppgifterna och skulle gärna se mera engagemang från sin partners sida vad gäller fördelningen. Ingen av de 204 respondenter som besvarat enkäten har uttryckt någon åsikt om könsinriktade hushållsuppgifter, vilket hade uppkommit i Miettinen (2008, s. 35) forskning.

Den skillnad som syns sedan Miettinen (2008) utförde sin forskning och min avhandling är att resultatet över fördelningen har gått mot mera jämställt, i och med att de flesta hushållsarbeten utförs av båda parterna i förhållandet. Som likhet hade båda undersökningarna samma antal missnöjda respondenter över fördelningen, men det positiva är att det innebär också att samma antal procent var nöjda med den.

6.2 Metoddiskussion

För att få svar på forskningsfrågorna använde jag enkät som datainsamlingsmetod. Enkäten utformades mellan hösten 2021 till våren 2023 och publicerades den tolfte april år 2023. Länk till enkäten delades på Facebook och Instagram, och hade spridit sig vidare till Facebookgrupper där hushållsarbetets fördelning är centralt, bland annat ”Mammor och gravida i Österbotten”. Frågorna i enkäten är utformade efter forskningsfrågorna, sammanlagt var det 92 frågor varav 16 var bakgrundsfrågor och resterande 86 var frågor kopplat till hushållsarbetets fördelning. På första dygnet efter att enkäten var publicerad hade det inkommit 85 svar. Efter en och en halv vecka var antalet upp i 208 svar, varav 204 var giltiga. Med facit på hand skulle färre antal frågor varit till min fördel i och med att det tog mycket tid att analysera svaren som inkommit, för att få en överblick på resultatet. Mitt mål var att få in svar av 50 par i Svenskfinland vilket inte lyckades. Jag är ändå nöjd över deltagarantalet trots att det inte går att analysera svaren som respondenternas svar tillsammans med sin partners svar. I och med att respondenterna inte svarat tillsammans med sin partner fick jag fundera över alternativ till

analysering av resultatet. Därav har resultatet analyserats både ur köns synvinkel separat och sammanslaget.

Att använda sig av elektronisk enkät var behändigt i och med att Google formulär är lätthanterligt och enkelt att förstå sig på. Dock uppstod ett problem med frågorna i det sista avsnittet (Reflektion) som hade svarsalternativ samt möjligheten att tillsätta eget alternativ. Tanken var att respondenterna skulle få tillsätta någon kommentar om det önskades, och för att få det att fungera via Google enkät behövdes det finnas funktionen att kunna klicka i flera alternativ. Respondenterna hade i stället klickat i flera svarsalternativ, vilket gjorde det svårt att få reda på vilket svar de ansåg stämma bäst in på dem.

Resultatet som kom av undersökningen kan ses som vinklat i och med att länk till enkäten spred sig till kvinnodominerade grupper på Facebook, exempelvis ”Finlandssvenska feminister” och ”Mammor och gravida i Österbotten”. 153 kvinnor och 51 män hade besvarat enkäten, vilket kan bidra till vinklingen på resultatet i och med större deltagarantal från kvinnor.

Det var en utmaning att nå fram till önskad mängd och geografisk spridning av respondenter, ett alternativ skulle ha varit att skicka ut e-post till arbetsplatser runt om i Svenskfinland för mera spridning. Två respondenter uttryckte kritik angående bristande information i början av enkäten gällande begränsningar av urvalet. Det skulle ha kunnat stå mera angående vilken målgrupp som var önskad, bland annat önskat åldersspektrum.

En annan utmaning var att bestämma hur hushållsarbete ska mätas. Är det bättre att mäta tid spenderat, vem som ansvarar för vad (mängd uppgifter med andra ord) eller borde det bestämmas en skild enhet? Speciellt det emotionella arbetet är svårt att mäta konkret (Miettinen, 2008, s. 21). Enkäten skulle ha kunnat utformas med påståenden och respondenterna skulle ha fått välja på en sannolikhetskala i stället.

Angående teorikapitlet var det svårt att hitta litteratur och material om utvecklingen av mannens roll i hemmet. För kvinnornas del finns material för hur deras ställning har förbättrats genom tiderna och vad som har hänt. Det finns många skribenter och författare som behandlar kvinnosaken medan det är svårt att hitta författare inom manssaken. Statistikcentralen bidrog med mycket material angående båda könen, i och med deras regelbundna undersökningar gällande jämställdhet mellan könen.

Ett alternativt sätt att samla in material skulle vara att ha paren att skriva dagbok eller bokföra angående vardagens tidsförbrukning. Miettinen ansåg också att dagbok skulle ha varit

ett fördelaktigt angreppssätt (2008, s. 20). För att få en avhandling med mera innehåll skulle en blandad datainsamlingsmetod fungerat. Genom att ha både enkät och erbjuda respondenterna att komma på intervju skulle undersökningen kunna klassas som kvantitativ och kvalitativ. Gruppdiskussioner med män skilt och kvinnor skilt skulle eventuellt ha lett till väldigt intressanta och troligtvis djupare insikter hos deltagarna.

Summan av det hela blev att jag fick svar på mina forskningsfrågor. Det tog mig länge att bli klar, det var ett intressant ämne och jag har lärt mig mycket nytt.

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Alternativ till fortsatt forskning skulle kunna vara att ta med andra typer av förhållandekonstellationer såsom samkönade par, regnbågsfamiljer eller familjer med polyamorösa (folk som har förhållande med flera personer än en åt gången) för att få en uppfattning om hur hushållsarbetet fördelas utanför heterosexuella parförhållanden. Ett annat förslag till forskning är att undersöka skillnad på större och mindre orter, och det skulle troligtvis ge intressanta resultat beroende på var respondenterna har sitt hem. Resultat skulle också variera i en undersökning i olika åldersgrupper eller generationer, samt deras syn på fördelningen. En del av respondenterna ansåg att mera ingående husdjursskötsel och farmdjursskötsel skulle ha kunnat ingå i enkäten, samma med olika metoder att värma upp huset, exempelvis via vedeldning.

Litteraturförteckning

- Attila, H., Pietiläinen, M., Keski-Petäjä, M., Hokka, P., & Nieminen, M. (2018). *Tasa-arvobarometri 2017*. Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 8/2018. Hämtad 31.03.2021.
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160920/STM_08_2018_Tasa-arvobarometri%202017_net.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Bibeln. (2000). Hämtad 11.04.2021. <https://www.bibeln.se/visa?q=eph.5.21-5.33@b2k>
- Dean, L., Churchill, B., & Ruppner, L. (2022). *The mental load: Building a deeper theoretical understanding of how cognitive and emotional labor overload women and mothers*. *Community, Work & Family*, 25(1), 13–29.
- Fellman, I. (2016). *Nedslag i det självständiga Finlands historia*. Svenska YLE. Hämtad 14.03.2023. <https://svenska.yle.fi/a/7-1132837>
- Finlex. *Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män*. Hämtad 14.05.2023.
<https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1986/19860609>
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2014). *Isäkuukausia pidettiin runsaasti vielä viime vuonna*. Hämtad 14.04.2021.
https://www.kela.fi/documents/10180/1630864/isakuukausia_pidettiin_runsaasti_vielä_viime_vuonna.pdf/b302ba26-bfa4-4c55-9e36-2e7549381973
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2015a). *Äitiysavustuksen historia*. Hämtad 14.04.2021. <https://www.kela.fi/aitiysavustus-historia>
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2015b). *Faderskapspenning*. Hämtad 15.04.2021.
<https://www.kela.fi/web/sv/faderskapspenning>
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2015c). *Moderskapspenning*. Hämtad 15.04.2021.
<https://www.kela.fi/web/sv/moderskapspenning>
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2021). *Moderskapsunderstöd*. Hämtad 15.04.2021.
<https://www.kela.fi/web/sv/moderskapsforpackningen>
- Folkpensionsanstalten i Finland, FPA. (2023). *Föräldrapenning*. Hämtad 05.03.2023.
<https://www.kela.fi/foraldradagpenningar-efter-4-9-2022>

- Georgetown Institute for Women, Peace and Security and Peace Research Institute Oslo. 2021. *Women, Peace, and Security Index 2021/22 Summary: Tracking sustainable peace through inclusion, justice, and security for women*. Washington, DC: GIWPS and PRIO.
- Grenholm, C. (2002). *Genderisering och livsåskådningsreflexion: Könsanalytiska perspektiv på teologisk forskning*.
- HBL. (2021). Svartström, A. *Från och med idag jobbar kvinnorna "gratis" året ut*. Hämtad 18.02.2023. <https://www.hbl.fi/artikel/ac141594-2f71-42ec-b145-6197750582ec>
- Hellquist, E. *Svensk etymologisk ordbok. "Toffel"*. Hämtad 14.03.2023. <http://runeberg.org/svetym/1074.html>
- Helsingin Suomalainen Klubi. (2019). *Suomi Finland 100*. Hämtad 14.03.2023. <http://itsenaisyys100.fi/>
- Hiilamo, H. (2006). *Akantappolaista isäkiintiöön: Perhepolitiikan pitkä linja Suomessa ja Ruotsissa*. Stakes.
- Holopainen, P. (1966). *I går–i dag–i morgon: Är far mor?* Svenska YLE. Hämtad 20.10.2020. <https://areena.yle.fi/1-3676368>
- Hutson, S., & Jenkins, R. (1987). *Coming of age in South Wales*. Ashton and P. Brown (eds).
- InfoFinland.fi. (2020). *Kulturer och religioner i Finland*. Hämtad 11.04.2021. <https://www.infofinland.fi/sv/information-om-finland/grundläggande-information-om-finland/kulturer-och-religioner-i-finland>
- Institutet för hälsa och välfärd, THL. (2021). *Arbete och utkomst*. Hämtad 18.02.2023 <https://thl.fi/sv/web/jamstalldhet/jamstalldhet-i-finland/arbete-och-utkomst>
- Institutet för hälsa och välfärd, THL. (2022). *Ordlista*. Hämtad 07.10.2020 <https://thl.fi/sv/web/jamstalldhet/framjande-av-jamstalldhet/ordlista>
- James, N. (1989). *Emotional labour: skill and work in the social regulation of feelings*. *The sociological review*, 37(1), 15-42. Hämtad 22.10.2020. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.1989.tb00019.x>
- Kvale, S., Brinkmann, S. (2014.) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

- Lammi-Taskula, J. & Karvonen, S. (2014) *Lapsiperheiden hyvinvointi*. Hämtad 30.04.2020.
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116712/THL_2014_21Teema.pdf?sequence=1#page=73
- Landguiden. Styrman, A. (2023). *Finland – Äldre historia*. Hämtad 14.03.2023.
<https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/finland/aldre-historia/>
- Laqueur, T. (1994). *Om könsens uppkomst: Hur kroppen blev kvinnlig och manlig*. Östlings.
- Lloyd, G. & Stjernberg, E. (1999). *Det manliga förnuftet: "manligt" och "kvinnligt" i västerländsk filosofi*. Thales.
- Marander-Eklund, L. (2014). *Att vara hemma och fru: En studie av kvinnligt liv i 1950-talets Finland*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Mickwitz, M., Nordgren, E., & Essen, A. v. (2006). *100 år av jämställdhet?* Sahlgren.
- Miettinen, A. 2008. *Kotityöt, sukupuoli ja tasa-arvo*. Hämtad 30.04.2020.
<https://docplayer.fi/2975-Kotityot-sukupuoli-ja-tasa-arvo.html>
- Miettinen, A., & Rotkirch, A. (2017). *Kolme myyttiä perhevapaista. Pohjoismaiden vanhempainvapaat vertailussa*. Väestöliitto Väestöntutkimuslaitos, Ajatushautomo Agenda. Hämtad 01.04.2021. <https://www.agenda.fi/wp-content/uploads/2018/04/Kolme-myytti%C3%A4-perhevapaista-lopullinen-nettiversio-17.10.2017-1.pdf>
- Mustakallio, S., Moring, A. & Ekbohm, M. (2006). *Kön och politik: 100 år av kvinnlig rösträtt i Finland*. Helsingfors: Otava.
- NE, Nationalencyklopedin. *Cisperson*. Hämtad 02.05.2023 <https://www-ne-se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/cisperson>
- NE, Nationalencyklopedin. *Hushållning*. Hämtad 07.10.2020 <https://www-ne-se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/ordbok/svensk/hush%C3%A5llning>
- NE, Nationalencyklopedin. *Jämställdhet*. Hämtad 07.10.2020.
<https://www-ne-se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/j%C3%A4mst%C3%A4lldhet>

- NE, Nationalencyklopedin. *Kvinnlig rösträtt*. Hämtad 06.10.2020.
[http://www.ne.se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kvinnlig-rösträtt](http://www.ne.se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kvinnlig-rostratt)
- NE, Nationalencyklopedin. *Könsroll*. Hämtad 20.10.2020.
[http://www.ne.se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/könsroll](http://www.ne.se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/konsroll)
- NE, Nationalencyklopedin. *Toffel*. Hämtad 10.02.2021.
<https://www-ne-se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/ordbok/svensk/toffel>
- NE, Nationalencyklopedin. *Svenskfinland*. Hämtad 15.04.2021.
<https://www-ne-se.ezproxy.vasa.abo.fi/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/svenskfinland>
- Niemi, I., & Pääkkönen, H. (1990). *Time use changes in Finland in the 1980s*. Tilastokeskus. Hämtad 14.05.2023.
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/175923/xtut_174_dig.pdf?sequence=1
- Palola, A. (2023) *STTK: Liittotasoon mukaan samapalkkaisuohjelman valmisteluun ja toteutukseen*. Hämtad 31.5.2023. <https://www.sttk.fi/2023/03/03/sttk-liittotaso-mukaan-samapalkkaisuohjelman-valmisteluun-ja-toteutukseen/>
- Plantin, L. (2001). *Män, familjeliv och föräldraskap*. Umeå: Boréa.
- Pyke, K., & Coltrane, S. (1996). Entitlement, obligation, and gratitude in family work. *Journal of Family Issues*, 17(1), 60–82.
- Pääkkönen, H. (Ed.). (2005). *Perheiden ajankäyttö*. Tilastokeskus.
- Pääkkönen, H. (2019). *Kotityöt–rutiinia ja velvollisuutta vai myös huvia ja harrastusta? Tieto & trendit*. Asiantuntija-artikkelit ja ajankohtaisblogit. Tilastokeskus. Hämtad 14.05.2023. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2019/kotityot-rutiinia-ja-velvollisuutta-vai-myos-huvia-ja-harrastusta/>
- Ruppaner, L., Brandén, M., & Turunen, J. (2018). *Does Unequal Housework Lead to Divorce? Evidence from Sweden*. *Sociology*, 52(1), 75–94.
<https://doi.org/10.1177/0038038516674664>
- Satka, M. (1993). *Sota-aika perhekäsitysten ja sukupuolten suhteiden murroksena*. Hyvinvointivaltio ja historian oikut. *Väki voimakas*, 6, 57–73.
- Statistikcentralen i Finland. (2007). *Befolkningsutvecklingen i det självständiga Finland - från decennier av tillväxt mot ett grånande samhälle*. Hämtad 14.03.2023.
https://www.stat.fi/tup/suomi90/joulukuu_sv.html

- Statistikcentralen i Finland. (2018). *Sukupuolten tasa-arvo 2018*. Hämtad 20.10.2020.
<http://www.stat.fi/tup/tasaarvo/index.html>
- Statistikcentralen i Finland. (2021). *Sukupuolten tasa-arvo 2021*. Hämtad 27.11.2021.
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/184395/yyti_sts_202100_2021_23460_net_p2.pdf?sequence=1
- Statistikcentralen i Finland. (2022). *Isät tilastossa 2022*. Hämtad 01.03.2023.
<https://www.stat.fi/tup/poimintoja-tilastovuodesta/isat-tilastoissa.html>
- Stukát, S. (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Studentlitteratur.
- Delegationen för jämställdhetsärenden, TANE. (2006). *Mansarbetets historia vid delegationen för jämställdhetsärenden 1988–2006*. Hämtad 05.03.2023.
<https://tane.fi/documents/1429808/1854322/Tasa-arvoasiain+neuvottelukunnan+miesty%C3%B6n+historia+1988+-+2006,+TANE-monisteita+7-06+pdf,+82+kB.pdf/d41d3fe8-f24b-40a8-99bb-60cb69a81dbb/Tasa-arvoasiain+neuvottelukunnan+miesty%C3%B6n+historia+1988+-+2006,+TANE-monisteita+7-06+pdf,+82+kB.pdf/Tasa-arvoasiain+neuvottelukunnan+miesty%C3%B6n+historia+1988+-+2006,+TANE-monisteita+7-06+pdf,+82+kB.pdf?t=1447342364000>
- Delegationen för jämställdhetsärenden, TANE. (2022a). *Om oss*. Hämtad 05.03.2023.
<https://tane.fi/sv/om-oss>
- Delegationen för jämställdhetsärenden, TANE. (2022b). *Manssektionen*. Hämtad 05.03.2023.
<https://tane.fi/sv/manssektionen>
- Teräsaho, M., & Närvi, J. (2019). *Näkökulmia sukupuolten tasa-arvoon: Analyyseja tasa-arvobarometrasta 2017*. THL Raportti 6/2019. Helsingfors: PunaMusta Oy
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Ungerson, C. (1987). *The life course and informal caring: towards a typology*. Social Change and the Life Course. Tavistock, London, 184-208.
- Waris, H. (1961). *Samhället Finland. En sociologisk strukturanalys*. Stockholm: Sveriges
 Finlandsföreningars riksförbund
- Widmalm, F. (2004). *Tid och pengar-dela lika*. Stockholm, Fritzes.

World Economic Forum. 2022. *Global gender gap report 2022*. Hämtad 14.05.2023.
https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf

Zilliacus-Korsström, N. (2017.) *Finlands 100-åriga historia genom familjen Virtanen*. Svenska YLE. Hämtad 14.03.2023. <https://svenska.yle.fi/a/7-1240358>

Bilagor

Bilaga 1 Hushållsarbete kopplat till barn.

	Utomhus	Inomhus	Emotionellt
Dagligt/veckovist	Promenad (för lek eller att sova)	Leka	Ge närhet/trösta
	Köpa nya kläder	Mata	Kontrollera att barnet har hela/rena/torra kläder på sig
	Lämna och hämta (transport)	Lägga till sängs	Uppfostra
	Handla vardagsprodukter (blöjor)	Nattvaka	Prata med barnet (förklara, berätta, ge information)
		Av- och påklädsel	Lyssna på barnet
		Blöjbyte/toahjälp	Ha koll på barnets mående
		Duscha/Bada	Ha egentid med barnet
		Borsta tänder	Ha koll över rutiner och aktiviteter
		Hjälpa med läxor	Kontakt med barnomsorg (skola/dagis)
		Packa väska	Övervaka vid lek
Mera sällan	Lära barnet simma/cykla/knyta skor	Klippa hår/naglar	Bjuda hem lekkamrat
	Handla leksaker/utrustning till aktivitet (simdräkt, tennisracket)		Kontakt med vården Hitta barnskötare
			Föräldramöten/utvecklingssamtal
			Researcha före köp (ex. bilstol)
			Researcha inför val av skola/dagis
			Ordna kalas

Bilaga 2 Enkäten ” Hushållsarbetets fördelning i heterosexuella parförhållanden”

Enkät om hushållsarbetets fördelning

Hej!

Mitt namn är Linn Granqvist och jag studerar hushållsvetenskap vid Åbo Akademi. Jag är inne på mitt sista studieår och det som kvarstår av mina magisterstudier är att skriva klart min pro gradu. Till min pro gradu forskar jag i hushållsarbetets fördelning i finlandssvenska heterosexuella parförhållanden. Målet är att bli klar med avhandlingen under 2023. I min undersökning fokuserar jag på jämställdheten i hemmen i Finland med fokus på hushållsarbete. Syftet är att få djupare förståelse av fördelningen av hushållsarbetet och anledningen till fördelningen i hemmen.

Jag behöver din och din partners hjälp för att slutföra min pro gradu.

Genom enkäten som ni besvarar får jag ett resultat på min undersökning. Ni är helt anonyma i avhandlingen, namn och e-post som ni anger i enkäten är enbart för att utesluta dubbla svar och falska svar.

Enkäten kommer raderas efter färdigställd pro gradu.

En tjänst som jag vill begära av dig som svarar på enkäten, är att uppmuntra din partner att också besvara den. Du och din partner besvarar varsin enkät enskilt för att inte påverka varandras svar och för att kunna svara så ärligt som möjligt. Ifall enkäten möjligtvis väcker diskussion, kan du i sista avsnittet välja att få en kopia av dina svar till din e-postadress. Reservera cirka 12 minuter för att svara på enkäten, besvara den helst i lugn och ro. Enkäten består av åtta avsnitt, varav sex avsnitt innehåller frågor.

Ifall oklarhet eller frågor uppstår är det fritt att kontakta mig!

Vänlig hälsning,
Linn Granqvist
Tfn. nr: 0503954041
E-post: linngranqvist@hotmail.com

* Anger obligatorisk fråga

Grunduppgifter

I detta avsnitt ber jag dig fylla i dina grunduppgifter.

Namn?

Ålder?

Markera endast en oval.

24-29

30-35

36-40

Kön?

Markera endast en oval.

Kvinna

Man

Övrigt: _____

Modersmål?

Markera endast en oval.

Svenska Finska

Tvåspråkig (svenska-finska)

Övrigt:

Landskap?

Markera endast en oval.

Österbotten

Egentliga Finland

Åland

Nyland

Övrigt: _____

Du lever i ett:

Markera endast en oval.

Heterosexuellt förhållande

Homosexuellt förhållande

Övrigt: _____

Namn på partner/sambo:

Längd på samboskap?

Har du barn?

Markera endast en oval.

Ja

Nej

Om du har barn, hur många?***Markera endast en oval.*** 1 2 3 Flera än 3 Har inte barn

Om du har barn, vilken ålder är yngsta barnet?

Markera endast en oval.

- 0-2
- 3-6
- 7-12
- 13+
- Har inte barn

Är du:

Markera endast en oval.

- Heltidsjobbare
- Deltidsjobbare
- Arbetslös
- Föräldraledig
- Studerande Övrigt:
- _____

Om du jobbar, hur många timmar per vecka?

Markera endast en oval.

- Under 10
- 10-20
- 20-30
- 30-40
- 40+
- Jobbar ej

Om du jobbar, vilket yrke har du?

2. Vem ansvarar för städning?

Markera endast en oval.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Dammsuger	☐	☐	☐	☐	☐
Torka damm	☐	☐	☐	☐	☐
Torkar av bord/bänkar	☐	☐	☐	☐	☐

3. Vem tar hand om husdjur, om sådana finns?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem
- Hela familjen
- Kan inte svara Har
- inte husdjur

4. Vem för ut sopor? (Bio och brännbart)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

5. Vem ansvarar för klädvård?

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Lägger kläder i tvättmaskin	☐	☐	☐	☐	☐
Hänger upp/lägger i torktumlare	☐	☐	☐	☐	☐
Viker kläder	☐	☐	☐	☐	☐
Lägger undan rena kläder	☐	☐	☐	☐	☐
Stryker	☐	☐	☐	☐	☐

6. Vem sköter om gården? *

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Klippa gräsmattan	☐	☐	☐	☐	☐
Skotta snö	☐	☐	☐	☐	☐

2. Vem utför trädgårdsarbete? (ex. kratta löv, beskära träd/buskar)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

3. Vem tömmer golvsilar?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

4. Vem tvättar fönster?

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

5. Vem handlar större elektronik till hemmet? (ex. Tv, högtalare, stereo) *

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

6. Vem ansvarar för köksmaskiner?

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Rengöra ugn	☐	☐	☐	☐	☐
Avfrosta frys	☐	☐	☐	☐	☐
Rengöra kylskåp	☐	☐	☐	☐	☐
Putsa luftvärmepumpens filter	☐	☐	☐	☐	☐
Rengöra diskmaskinen	☐	☐	☐	☐	☐

7. Vem handlar kläder?

- Jag
- Min partner
- Båda

- Vi handlar egna kläder skilt Annan
- familjemedlem
- Kan inte svara

8. Vem skaffar verktyg till hemmet? (ex. hammare, måttband)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

9. Vem sätter upp hyllor och/eller tavlor?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem
- Kan inte svara

10. Vem reparera vid skador på egendom?

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem
- Kan inte svara

Emotionellt arbete

I detta avsnitt ber jag dig svara på vilka emotionella hushållsarbeten du utfört i ditt hem. Emotionellt arbete är hushållsarbetet i form av omsorg och planering.

Utgå från vem som har huvudansvaret eller gör uppgiften oftast när du besvarar frågan.

1. Vem planerar inköp?

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Vardagsmat	☐	☐	☐	☐	☐
Helgmat	☐	☐	☐	☐	☐
Festmat	☐	☐	☐	☐	☐
Högtider	☐	☐	☐	☐	☐

2. Vem ansvarar för gåvoanskaffning?

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Egna föräldrars födelsedag	☐	☐	☐	☐	☐
Partners föräldrars födelsedag	☐	☐	☐	☐	☐
Gemensamma vänners födelsedag	☐	☐	☐	☐	☐
Barn/ens födelsedag	☐	☐	☐	☐	☐
Julklappar	☐	☐	☐	☐	☐

3. Vem ordnar vid festligheter och högtider?

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Kalas	☐	☐	☐	☐	☐
Middagar med vänner/bekanta	☐	☐	☐	☐	☐
Jul	☐	☐	☐	☐	☐
Midsommar	☐	☐	☐	☐	☐

4. Vem anskaffar hushållstjänster? (Service på hushållsmaskiner, städning, renovering)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

5. Vem planerar och tar initiativ till städning?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

6. Vem ansvarar för ekonomin? *

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Annan familjemedlem	Kan inte svara
Budgetera	☐	☐	☐	☐	☐
Betala räkningar	☐	☐	☐	☐	☐
Kollar reautbud	☐	☐	☐	☐	☐

7. Vem planerar partid? (Ensamtid med fokus på att vårda förhållandet)

- Jag
- Min partner
- Båda
- Kan inte svara

8. Vem ansvarar för kontakten med myndigheter och/eller sjukvård?

Markera endast en oval per rad.

	Jag	Min partner	Båda	Var och en skilt	Annan familjemedlem	Kan inte svara
FPA/KELA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Magistraten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
HVC	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Posten	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Vem har huvudansvaret för att planera renoveringar på egendom?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara

Hushållsarbete kopplat till barn

I detta avsnitt ber jag dig svara på vilka hushållsarbeten kopplade till barn som du utför. Ifall det inte finns barn i familjen, klickar du i svaret "Har ej barn" på frågorna. Frågorna tangerar både fysiska och emotionella hushållsarbeten av olika frekvenser. Utgå från vem som har huvudansvaret när du besvarar frågan.

1. Vem matar barnet? *

Jag

Min partner Båda

Annan familjemedlem

Har ej barn

2. Vem ansvarar för kontakt med andra föräldrar för kamratskap och/eller lekstunder?

Markera endast en oval.

Jag

Min partner

Båda

Annan familjemedlem Har

ej barn

3. Vem underhåller barnet? (Leker, övervakar vid lek)

Markera endast en oval.

Jag

Min partner

Båda

Annan familjemedlem Har

ej barn

4. Vem handlar barnprodukter? (Blöjor, nappar, kläder)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Har
- ej barn

5. Vem spenderar tid utomhus med barnet? (För lek, frisk luft, promenad eller för nattning)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara
- Har ej barn

6. Vem nattar barnet?

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Har
- ej barn

7. Vem tar initiativ till diskussion om barnet? (uppfostringsmetoder, val av daghem)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara
- Har ej barn

8. Vem har kontakt i första hand med barnomsorg? (Daghem, dagmamma, skola)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara
- Har ej barn

9. Vem ansvarar för barnets sjukvård? (Sjukhusbesök, medicinering, kontakt med sjukvård, rådgivning)

Markera endast en oval.

- Jag
- Min partner
- Båda
- Annan familjemedlem Kan
- inte svara
- Har ej barn

Reflektion

I detta avsnitt ber jag dig reflektera över dina svar och hushållsarbetet som utförs i ditt hem.

1. Varför fördelas hushållsarbetet som det görs i ert hem?

Markera alla som gäller.

- Utbildning (ex. Jag är utbildad kock som gillar att laga mat hemma) Yrkesval
- (ex. Jag har långa arbetsdagar)
- Vårdledighet (ex. Jag är hemma med barn så hushållsarbete kommer med på köpet)
- Annan ledighet (ex. sjukledighet/arbetslöshet)
- Intresse för hushållsarbete (ex. Jag gillar att ha ett rent hem)
- Tid möjlig att spendera på sysslor (ex. Jag har många/inga hobbyn som påverkar min tidsanvändning)
- Mån av möjlighet (ex. sjukdom som påverkar ens möjlighet att utföra sysslor)
- Övrigt: _____

2. Har hushållsarbetet alltid fördelats på detta sätt?

Markera endast en oval.

- Ja
- Nej

Motivera svaret ovan. Varför/inte har det förändrats?

3. Anser du att det är en rättvis fördelning hushållsarbetet?

Markera endast en oval.

Ja

Nej

4. Motivera svaret ovan.

Markera alla som gäller.

Det är jämlikt

Vi gör vad vi gillar att göra

Alternativ 3

Övrigt: _____

5. Hur ser fördelningen ut mellan er när det gäller hushållsarbete som ska utföras varje dag och hushållsarbete som ska göras mer sällan? Finns det tydlig skillnad i fördelningen?

6. Är det något du tycker saknas eller vill tillägga?

Tack!

Tusen tack för ditt deltagande!
